

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Економічний факультет

Кафедра фінансів

ДИПЛОМНА РОБОТА

ОР – бакалавр

на тему: **«Управління грошовими активами комунального підприємства»**

Виконала: студентка IV курсу, групи ФБС-41

спеціальності:

072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Сєдловська Іванна Олексіївна

Керівник: к.е.н., доцент кафедри фінансів

Білий М.М.

Рецензент:

Івано-Франківськ – 2024

Зміст

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА.....	7
1.1. Грошові активи підприємства, їх склад і значення	7
1.2. Джерела формування і напрямки використання грошових активів підприємства.....	14
1.3. Політика управління грошовими активами підприємства	21
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИКА УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ АКТИВАМИ НА КОМУНАЛЬНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ.....	29
2.1. Загальна характеристика економічної діяльності підприємства КП «Сервіс паркування»	29
2.2. Аналіз обсягу та структури грошових активів КП «Сервіс паркування».....	34
РОЗДІЛ 3.НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА	45
3.1. Оптимізація формування грошових активів на підприємстві.....	45
3.2. Прогнозування руху грошових активів КП «Сервіс паркування» на 2024 рік.	52
ВИСНОВКИ	59
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	62
Додатки	69

ВСТУП

Розвиток національної економіки призвів до зростання автономії підприємств у прийнятті стратегічних управлінських рішень, що спричинило підвищення їхньої юридичної та економічної відповідальності за показники господарської діяльності. Основною метою фінансової діяльності підприємств стає підвищення ефективності управління грошовими коштами, дебіторською заборгованістю, оборотними активами, станом товарно-матеріальних цінностей, платоспроможністю та іншими аспектами фінансово-господарської діяльності підприємства.

Для досягнення вказаних цілей, необхідно ретельно здійснювати управління грошовими активами. Це має велике значення в умовах ринкової економіки, оскільки ефективне управління активами є однією з ключових стратегій збільшення прибутковості, підвищення рентабельності та забезпечення стабільності фінансового стану підприємства.

Актуальність проблем управління грошовими активами суб'єкта господарювання підтверджується роботами багатьох дослідників, як зарубіжних, так і українських учених. Серед них можна відзначити. Бланка І.О., Білик М.Д., Зубкова С.О., Ізмайлова К.В., Кнейслер О.В., Ковалева В.В., Коробова М.Я., Кундрата С.М., Островську Г.Й., Поддєрьогіна А.М., Чорну С.В. та Шеремета А.Д.

Однак існують проблеми, пов'язані з відсутністю єдиних рекомендацій або підходів, які могли б допомогти підприємствам у кращому управлінні формуванням та використаннім активів для досягнення різних цілей, таких як підвищення ефективності діяльності, конкурентоздатності продукції, розширення ринків збуту, впровадження інновацій тощо. Це підкреслює актуальність теми дослідження в даній галузі.

Мета даного дослідження полягає в обґрунтуванні теоретичних засад та аналізі практики управління грошовими активами підприємства. Крім того, метою є визначення напрямків підвищення ефективності управління цими

активами.

Для досягнення цієї мети передбачено вирішення наступних завдань:

- розкрити суть поняття грошові активи підприємства, їх склад і значення;
- визначити джерела формування і напрямки використання грошових активів підприємства;
- визначити суть і етапи політики управління грошовими активами підприємства;
- провести загальну характеристику економічної діяльності підприємства КП «Сервіс паркування»;
- проаналізувати обсяг та структуру грошових активів КП «Сервіс паркування»;
- визначити шляхи оптимізації формування грошових активів на підприємстві;
- зробити прогноз руху грошових активів КП «Сервіс паркування» на 2024 рік.

Об'єктом даного дослідження є процес управління грошовими активами підприємства, тоді як його предметом є теоретичні та практичні засади такого управління.

Для досягнення поставленої мети та розв'язання поставлених завдань використовувалися різні методи наукового дослідження. У процесі обґрунтування теоретичних засад використані методи синтезу, абстрагування, індукції, дедукції, а також системний підхід та інші методи.

Аналіз практики управління грошовими активами підприємства використовувався за допомогою аналітичного методу, порівняльного аналізу, формалізації та інших методів наукового дослідження, що сприяло усвідомленню конкретних аспектів управління на практиці.

При визначенні напрямків підвищення ефективності управління грошовими активами були використані методи ідеалізації, прогнозування, узагальнення та інші методи, які дозволили виявити оптимальні шляхи для

досягнення цієї мети.

Інформаційна база дослідження складалася з різноманітних джерел, які є ключовими у забезпеченні обґрунтування та аналізу управління грошовими активами підприємства. Серед цих джерел можна виділити наступні: законодавчі акти та нормативно-правові документи України; наукові праці, які детально досліджують проблеми управління грошовими активами, включаючи теоретичні концепції, методи та практичні рекомендації; результати окремих досліджень та аналізів у сфері управління грошовими активами, які публікуються у наукових журналах та збірниках; матеріали наукових і науково-практичних конференцій; доповіді, презентації та інші матеріали, що висвітлюють останні досягнення та тенденції у сфері управління грошовими активами; навчальна література, зокрема підручники, навчальні посібники та курси з фінансів та управління, які містять базові поняття, методи та приклади управління грошовими активами; фінансова звітність підприємства КП «Сервіс паркування».

Структура бакалаврської роботи відображає систематизований підхід до дослідження управління грошовими активами підприємства і включає такі елементи:

У першому розділі роботи розкрита сутність поняття грошових активів підприємства. Визначено їх склад та обґрунтовано значення, яке вони мають для ефективного управління підприємством. Також проаналізовані джерела формування грошових активів та визначені напрямки їх використання, що є ключовими аспектами фінансової стратегії підприємства. Окреслено сутність і етапи політики управління грошовими активами, що є фундаментом для подальшого аналізу та рекомендацій з управління фінансами підприємства.

У другому розділі бакалаврської роботи здійснено оцінку потреби в грошових активах підприємства, враховуючи його специфіку та ринкові умови. Проаналізовано обсяг і структуру грошових активів, зокрема їх розподіл та динаміку змін, що дозволяє зрозуміти ефективність управління цими активами. Здійснено розрахунки показників ефективності використання грошових

активів, що дозволяє оцінити їхню рентабельність та ефективність в контексті фінансових цілей підприємства.

У третьому розділі роботи визначено шляхи оптимізації формування грошових активів на підприємстві. Обґрунтовано напрямки підвищення ефективності використання грошових активів та здійснено прогноз руху грошових активів КП «Сервіс паркування» на 2024 рік

Обсяг бакалаврської роботи становить 67 сторінок комп'ютерного тексту, що включає аналітичні розділи, обґрунтування теоретичних підходів, аналіз практики та розрахунки показників ефективності. Додатки доповнюють основний зміст роботи, дозволяючи детальніше розглянути деякі аспекти дослідження.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Грошові активи підприємства, їх склад і значення

Грошові активи є ключовими активами для суб'єктів господарювання, оскільки вони грають важливу роль у забезпеченні запланованого розвитку суб'єкта господарювання в цілому. Особливо важливою стає ця функція в сучасних умовах ринкової економіки, де діяльність суб'єктів господарювання є складним та динамічним процесом, ускладненим циклічним характером обігу грошових коштів. У таких умовах ефективне керівництво має забезпечити оптимальну структуру грошових потоків, раціональне розміщення коштів у різних елементах активів, а також забезпечити достатній рівень ліквідності та платоспроможності підприємства на довгостроковий період. Це дозволить забезпечити стійкий та безперебійний розвиток підприємства. Таким чином, грошові активи є ключовим об'єктом фінансового менеджменту в умовах сучасного бізнесу [43, с. 25].

Визначення грошових активів залежить від позицій різних науковців і авторів. Деякі дослідники, такі як Лапуста М.Г. та Нікольський П.С., ставлять знак рівності між грошовими активами і грошовими коштами. Інші, такі як В. Хорн та К. Джеймс, вважають грошові активи монетарними активами. Азриліян А.Н. та Е. Джонс розширюють це визначення, включаючи до грошових активів не лише грошові кошти та поточні фінансові інвестиції, а й дебіторську заборгованість [68].

На думку проф. Кнейслер О.В. визначає грошові активи як грошові кошти в національній та іноземній валютах та їх резерви у формі поточних інвестицій [20, с. 113].

Згідно з авторами "Фінансово-економічного словника" – Загородній А.Г.

та Вознюк Г.Л., грошові активи це сума коштів, що перебувають у розпорядженні підприємства та є його активами у формі готових засобів оплати (абсолютна ліквідність). Ці активи включають кошти в касі, на розрахункових та валютних рахунках, короткострокові фінансові вкладення та інші грошові активи. Ці визначення грошових активів підкреслюють їхню важливу роль у забезпеченні платоспроможності підприємства та їхню важливість для фінансового менеджменту [18].

В "Економічному словнику" за редакцією Осовської Г.В. визначено грошові активи як доходи і надходження, які зберігаються у формі готівки на рахунках підприємств, організацій, установ і домашніх господарств у банках. Ці активи використовуються для власних потреб або можуть бути розміщені у вигляді ресурсів банку [45, с. 60].

У "Фінансово-кредитному енциклопедичному словнику" за редакцією Грязнова А.Г. грошові активи визначаються як частина майна господарської організації у грошовій формі. Серед грошових активів відзначають готівкові грошові кошти (в національній та іноземній валюті) у касі, на банківських рахунках, акредитивах, чекових книжках, а також суми, що перебувають в дорозі до банку або інкасаторів і ще не зачислені за призначенням. Грошові активи активно використовуються для платежів за товари, послуги, податки, позики, заробітну плату, пенсії та інші потреби. Вони також є важливою складовою ліквідних активів підприємства [59].

Грошові активи охоплюють різні складові згідно з визначенням у "Економічному словнику" Ковальчука А.Т. Зокрема, до цих активів входять розрахунки з дебіторами, короткострокові фінансові вкладення, грошові кошти на рахунках в установах банків та інші. Ці активи є частиною оборотних активів підприємства і відіграють важливу роль у забезпеченні його ліквідності та фінансової стабільності [22].

Науковці мають різні погляди на визначення грошових активів. Деякі з них прирівнюють грошові активи до фінансових. Згідно з Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 13 "Фінансові інструменти", до

фінансових активів включають грошові кошти та їх еквіваленти, контракти, які надають право отримати грошові кошти або інший фінансовий актив, контракти на обмін фінансовими інструментами та інструменти власного капіталу іншого підприємства. Таке розуміння фінансових активів розширює уявлення про грошові активи, враховуючи їхні можливості та значення у фінансовому управлінні підприємством [39].

Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 32 визначає фінансовий актив як будь-який актив, що може бути грошовими коштами, інструментом власного капіталу іншого суб'єкта господарювання або контрактним правом. Цей стандарт також розрізняє непохідні та похідні фінансові інструменти та наводить класифікацію фінансових активів згідно з вимогами бухгалтерського обліку [35].

Таким чином, фінансові активи можуть включати грошові активи в різних валютах (національній та іноземній), дебіторську заборгованість, а також короткострокові та довгострокові фінансові вкладення. Класифікація фінансових активів залежить від їхньої природи та відповідності вимогам стандартів бухгалтерського обліку.

В таблиці 1.1 нами наведено детальну класифікацію цих активів відповідно до вказаних вимог бухгалтерського обліку

Як бачимо фінансові активи охоплюють ширший спектр активів, ніж лише грошові активи. Грошові активи можна розглядати як підмножину фінансових активів, яка включає активи з високою та середньою швидкістю обороту та ліквідністю, активи, які приносять прямий дохід або обслуговують оборот підприємства, а також ті, що формуються за рахунок власних оборотних коштів.

Отже, грошові активи включають у себе грошові кошти та їхні еквіваленти, поточні фінансові інвестиції та поточну дебіторську заборгованість, які перебувають у розпорядженні суб'єкта господарювання на певну дату. Ці активи є формою засобів платежу з високим рівнем ліквідності і можуть бути використані протягом одного операційного циклу, що зазвичай не

перевищує року.

Таблиця 1.1

Класифікація фінансових активів відповідно до вимог бухгалтерського обліку

№ з/п	Класифікаційна ознака	Види фінансових активів	Приклад (типовий)
1.	Швидкість обігу	Фінансові активи, що мають високу швидкість обігу	Грошові кошти, що обслуговують господарський оборот
		Фінансові активи, що мають середню швидкість обігу	Поточні фінансові інвестиції, дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги, векселі одержані
		Фінансові активи, що мають низьку швидкість обігу	Довгострокова дебіторська заборгованість, довгострокові фінансові інвестиції
2.	Ліквідність	Прямі засоби розрахунку	Грошові кошти в усіх видах
		Платіжні резерви у швидко ліквідних активах	Короткострокові фінансові інвестиції з наступаючим терміном платежу або з передбаченою можливістю дострокової вимоги, надійна поточна дебіторська заборгованість
		Слабо ліквідні активи	Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги
3.	Доходність	Фінансові активи, що приносять прямий дохід	Короткострокові фінансові інвестиції, депозити, валютні кошти
		Фінансові активи, що не приносять прямого доходу, але обслуговують оборот підприємства	Грошові кошти в національній валюті
4.	Вартість формування	Фінансові активи, що формуються за рахунок власних оборотних коштів	Грошові кошти, фінансові інвестиції, дебіторська заборгованість (частково)

	Фінансові активи, що формуються за рахунок позик та комерційного кредиту	Дебіторська заборгованість (частково)
--	--	---------------------------------------

Примітка. Складено автором на основі [21, с. 63].

На основі цього визначення можна виокремити такі складові грошових активів підприємства:

- грошові кошти та їх еквіваленти;
- поточні фінансові інвестиції;
- поточна дебіторська заборгованість.

Зображення складу грошових активів підприємства можна побачити на рисунку 1.1.

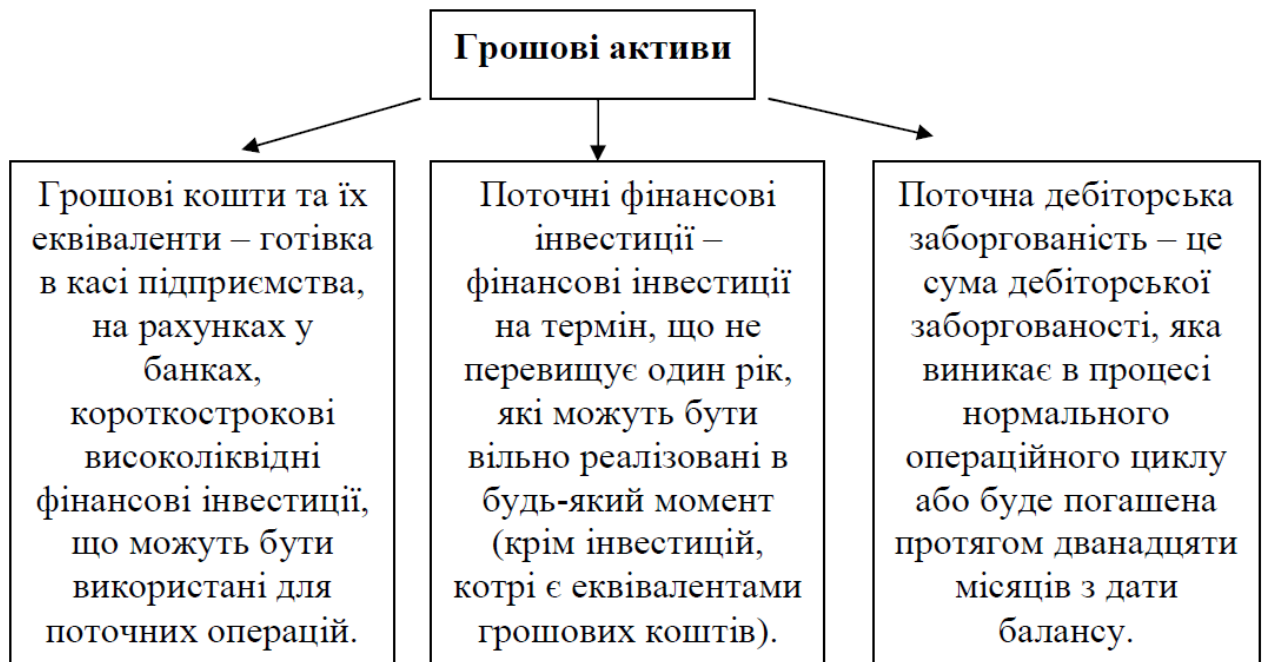

Рис. 1.1. Склад грошових активів підприємства [27, с. 33].

Згідно з Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності”, грошові кошти, також відомі як гроші, охоплюють готівку, кошти на банківських рахунках і депозити за вимогою. Класифікація грошових коштів здійснюється залежно від кількох критеріїв:

- a) за формою існування, грошові кошти поділяються на готівкові та

безготівкові. Готівкові кошти включають суми, які знаходяться в касі. Безготівкові гроші включають кошти на банківських рахунках та електронні гроші.

б) за видом валюти, грошові кошти можуть бути у національній або іноземній валюті. Ця класифікація є важливою для ефективного управління залишками грошових коштів, оскільки дозволяє компанії оперативно реагувати на зміни обмінних курсів.

в) за місцем зберігання, грошові кошти можуть перебувати в касі, на банківських рахунках або у формі електронних грошей, таких як залишки на депозитних платіжних картках або кошти на рахунках платіжних систем в Інтернеті. Цей поділ має велике значення для правильної проведення інвентаризації грошових коштів.

Згідно з Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності”, еквіваленти грошових коштів визначаються як короткострокові високоліквідні фінансові інвестиції, що можуть бути легко конвертовані у певні суми грошей і характеризуються незначним ризиком зміни вартості [40]. Проте, у Міжнародному стандарті бухгалтерського обліку 7 “Звіт про рух грошових коштів” визначення еквівалентів грошових коштів більш широке, не обмежуючись виключно фінансовими інвестиціями, а дозволяючи включати будь-які короткострокові високоліквідні інвестиції [36]. Це означає, що міжнародні стандарти фінансової звітності відкривають більше можливостей для трактування еквівалентів грошових коштів, ніж національні стандарти фінансової звітності.

Еквіваленти грошових коштів представляють собою фінансові активи, що володіють особливими характеристиками, подібними до грошових коштів, та є проміжними за своєю природою між готівкою та поточними фінансовими інвестиціями. Середність цього типу активів проявляється у їх здатності виконувати функції грошових коштів, забезпечуючи погашення короткострокових зобов'язань, а також у можливості приносити інвестиційний дохід, аналогічно до фінансових інвестицій.

Такі еквіваленти грошових коштів включають:

- строкові депозити, що підлягають погашенню протягом трьох місяців.
- боргові цінні папери, які утримуються до погашення, такі як облігації підприємств, державні облігації, іпотечні облігації та інші, які придбані незадовго до закінчення їх строку погашення.
- боргові цінні папери, які призначені для продажу та характеризуються стабільністю вартості протягом тривалого періоду, забезпечуючи впевненість у збереженні подібної стійкості у майбутньому.
- привілейовані акції, які були придбані перед їх погашенням та мають фіксовану дату викупу.
- дебіторську заборгованість, яка призначена для подальшої реалізації та для якої існує впевненість у її швидкій оборотності.

Однак важливо враховувати, що еквіваленти грошових коштів не є інвестиціями у звичайному розумінні. Вони спрямовані на забезпечення ліквідності та операційної зручності підприємства, а не на досягнення інвестиційних цілей.

Включення поточної дебіторської заборгованості до складу грошових активів є важливим аспектом фінансового управління підприємством. Ця сума відображає виникнення заборгованості в результаті нормального операційного циклу або очікується її погашення протягом дванадцяти місяців після дати балансу. Проте необхідно враховувати, що недостатнє або некоректне оцінювання фактичного стану розрахунків з дебіторами та ймовірності повернення дебіторської заборгованості може негативно позначитися на реальній оцінці платоспроможності й кредитоспроможності підприємства.

Проблеми, пов'язані з дебіторською заборгованістю, часто стають причиною дефіциту грошових коштів, що змушує підприємства переглядати умови реалізації своєї продукції. Це вимагає від виробників (постачальників) прийняття гнучкої політики надання кредиту й управління інкасацією для забезпечення оптимального обороту фінансових ресурсів та зниження ризику

невиплати. Такі заходи стають важливими для збереження фінансової стабільності та ефективного управління ліквідністю підприємства.

Управління грошовими активами є невід'ємною складовою фінансового менеджменту, оскільки спрямоване на забезпечення ефективного використання грошових ресурсів підприємства та збалансоване управління його ліквідністю. Це включає в себе кілька ключових аспектів.

По-перше, управління грошовими активами має на меті забезпечення належного рівня грошових коштів для забезпечення безперервності фінансових операцій підприємства. Це важливо для запобігання перервах у роботі через нестачу готівки.

Крім того, оптимізація грошових потоків є ключовою складовою управління грошовими активами. Це означає використання умов домовленості з кредиторами та зарахування зустрічних вимог для зменшення потреби в наявних грошових коштах.

Формування резервних грошових коштів є ще однією важливою стратегією. Це дозволяє підприємству мати достатній запас коштів для подолання непередбачених ситуацій, таких як розширення діяльності або виникнення несподіваних витрат.

Додатково, ефективне інвестування тимчасово вільних коштів у високоліквідні фінансові інструменти допомагає підприємству збільшувати прибутковість та забезпечує гнучкість в управлінні фінансами.

Враховуючи ці аспекти, управління грошовими активами стає важливою складовою стратегії фінансового менеджменту підприємства, спрямованою на забезпечення стійкості та ефективності його фінансових операцій.

1.2. Джерела формування і напрямки використання грошових активів підприємства

Формування та ефективне використання грошових активів є ключовими

аспектами стратегічного управління фінансами підприємства, що визначають його успішність та стабільність. Цей процес вбирає в себе ряд складних етапів, які важливо розглядати у контексті загального формування активів підприємства та його грошових потоків.

На першому етапі виникнення підприємства, надзвичайно важливою стає ефективна стратегія формування активів. Саме на цій стадії визначається стартовий капітал, необхідний для початку діяльності, а також параметри отримання прибутку, швидкість обороту активів та рівень ліквідності. Ці аспекти набувають особливого значення при створенні великих підприємств.

Другий етап включає в себе розширення, реконструкцію та модернізацію існуючих структур підприємства. Це постійний процес, що відображає основні етапи життєвого циклу підприємства. Розвиток цієї фази відбувається відповідно до стратегічних цілей підприємства з урахуванням інвестиційних можливостей.

Третій етап включає в себе створення нових структурних одиниць підприємства, які можуть бути представлені дочірніми підприємствами або філіями. Цей процес може здійснюватися через будівництво нових майнових комплексів або придбання готових активів у формі цілісного майнового комплексу. Такий підхід вимагає ретельного аналізу та стратегічного планування для досягнення оптимальних результатів.

Отже, розгляд процесу формування та використання грошових активів у контексті основних етапів життєвого циклу підприємства відкриває широкий спектр стратегічних можливостей та вимагає комплексного підходу до управління фінансовими ресурсами.

У зв'язку з метою забезпечення ефективної діяльності підприємства у майбутньому, процес формування його активів має бути спрямованим і цілеспрямованим. Основна мета цього процесу полягає в ідентифікації та задоволенні потреби у активах для забезпечення безперебійного операційного процесу [64, с. 99].

Для досягнення цієї мети процес формування активів підприємства

базується на декількох принципах. По-перше, це врахування найближчих перспектив розвитку операційної діяльності та її диверсифікації. На ранніх етапах життєвого циклу підприємства збільшується обсяг операційної діяльності, тому активи мають бути сформовані з урахуванням потенціалу для розвитку та резервного запасу для можливого зростання.

Другий принцип – це визначення конкретної потреби підприємства у різних видах активів. Це включає в себе не лише обсяг, але і структуру активів, яка відповідає обсягам виробництва та реалізації продукції. Наприклад, на етапі створення підприємства дебіторська заборгованість майже відсутня, а потреба в грошових активах розраховується з урахуванням передбачуваних витрат.

Третій принцип – оптимізація складу та структури активів для забезпечення ефективності господарської діяльності та прискорення обороту активів. Вибір найбільш прогресивних видів активів також є важливим аспектом для зростання ринкової вартості підприємства [20, с. 92].

Отже, управління формуванням активів вимагає узгодженого та стратегічного підходу для забезпечення оптимальної структури активів, що відповідає потребам та стратегічним цілям підприємства.

Склад активів новостворюваного підприємства відрізняється певними характеристиками на різних етапах його розвитку. На стадії створення підприємства, в складі необоротних активів практично відсутні довгострокові фінансові вкладення. Це пов'язано з тим, що такі інвестиції формуються на подальших етапах інвестиційної діяльності підприємства.

У складі оборотних активів підприємства на початковій стадії практично відсутня дебіторська заборгованість через те, що господарська діяльність ще не розпочалася. Також мінімізовані короткострокові фінансові вкладення, які можуть бути включені до складу активів лише в разі, якщо внесок засновників у статутний капітал відображений через такі короткострокові фінансові інструменти.

У період розвитку діючого підприємства формування грошових активів неможливе без виділення залишків його коштів. Операційний (трансакційний)

залишок грошових коштів формується для забезпечення поточних платежів, пов'язаних з виробничою діяльністю підприємства, таких як закупівля матеріалів, оплата праці, сплата податків тощо. Цей вид залишку грошових коштів є основним компонентом сукупних грошових активів підприємства.

Страховий (резервний) залишок грошових активів виникає як захист від ризику несвоєчасного надходження грошових коштів від операційної діяльності через негативні зміни на ринку готової продукції та сповільнення платіжного обороту. Цей залишок є важливим для забезпечення постійної платоспроможності підприємства щодо невідкладних фінансових зобов'язань.

Інвестиційний (спекулятивний) залишок грошових активів формується з метою реалізації ефективних короткострокових фінансових вкладень, але тільки у випадку, коли підприємство вже задовольнило свою потребу в грошових активах.

Компенсаційний залишок грошових активів формується згідно вимог банку, що здійснює розрахункове обслуговування підприємства. Цей залишок є обов'язковим для зберігання на розрахунковому рахунку підприємства згідно з умовами договору банківського обслуговування. Формування такого залишку є умовою отримання бланкового кредиту та інших банківських послуг для підприємства [20, с. 138].

Формування та використання грошових активів підприємства краще розглядати, аналізуючи грошові потоки за різними видами його господарської діяльності.

Грошовий потік в операційній діяльності описує надходження та використання коштів, необхідних для виконання основних виробничо-комерційних функцій підприємства. Цей потік відображає, зокрема, отримання коштів від клієнтів за придбану продукцію, а також можливі повернення коштів від податкових органів у зв'язку з перерахунком надмірно сплачених сум і т. д. Саме ця діяльність є основним джерелом прибутку для підприємства та повинна бути його основним джерелом коштів.

На схемі (рис. 1.2) представлені джерела надходження та напрямки

витрачання грошових коштів, що стосуються операційної діяльності підприємства.

Інвестиційна діяльність підприємства охоплює різноманітні операції, такі як придбання та продаж довгострокових активів, укладання короткострокових фінансових інвестицій, які не є грошовим еквівалентом. Грошовий потік в рамках цієї діяльності відображає рух грошових коштів, пов'язаних з реальним та фінансовим інвестуванням, продажем активів, обігом довгострокових фінансових інструментів інвестиційного портфеля та інші відповідні операції.

Рис. 1.2. Джерела надходження і напрямки витрачання грошових коштів від операційної діяльності підприємства [64, с. 172].

Джерела фінансування інвестиційних ресурсів підприємства можна класифікувати на власні, позичені та залучені. До власних джерел належать прибуток, спрямований на розвиток підприємства, амортизаційні відрахування, доходи від реалізації основних засобів, інвестиції надлишкових оборотних коштів та емісія акцій компанії. Позиченими ресурсами є довгострокові кредити, цільовий державний кредит та лізинг. Залучені джерела включають внески сторонніх вітчизняних та зарубіжних інвесторів, такі як гранти та

безкоштовна фінансова допомога [64, с. 142].

Поточні фінансові інвестиції підприємства можуть здійснюватись лише за умови наявності джерел, які можуть забезпечити прибуток протягом одного операційного циклу. На рис. 1.3 відображено джерела надходження та напрямки витрачання грошових коштів від інвестиційної діяльності підприємства.

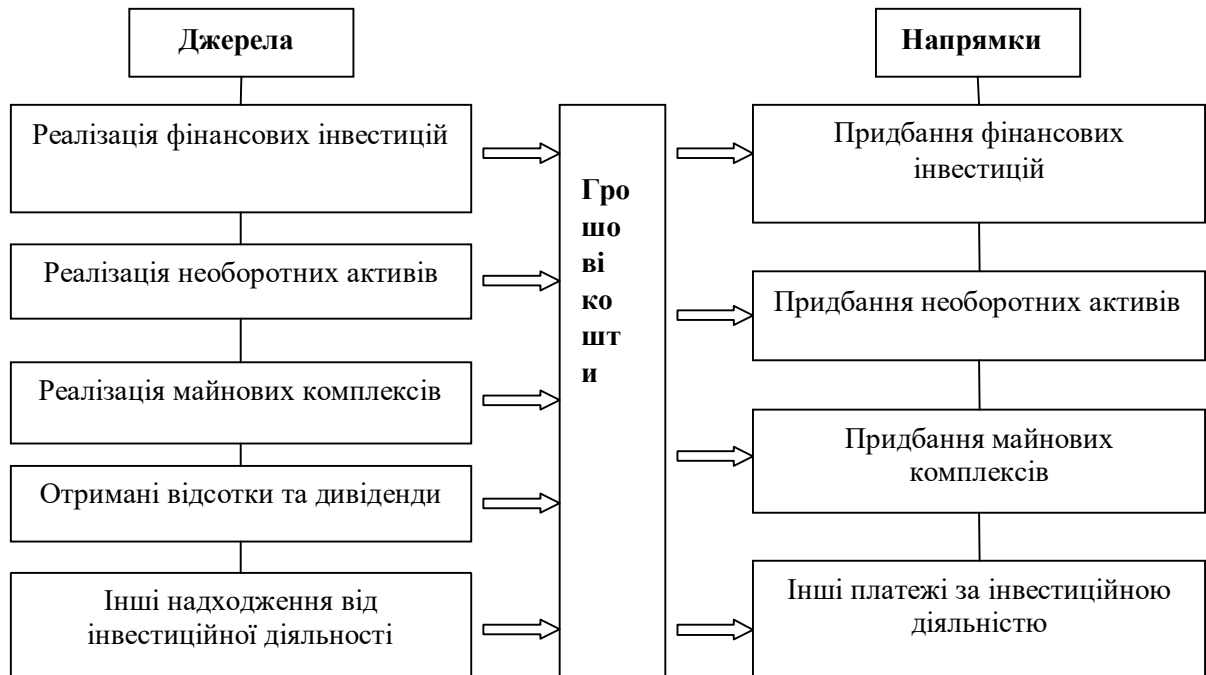

Рис. 1.3. Джерела надходження і напрямки витрачання грошових коштів від інвестиційної діяльності підприємства [64, с. 176].

Грошовий потік з фінансової діяльності відображає надходження та витрачання грошових коштів, пов'язаних з різними аспектами фінансового управління, такими як залучення додаткового акціонерного та пайового капіталу, отримання довгострокових та короткострокових кредитів, сплата дивідендів та відсотків за вкладками власників та інші операції.

На рис. 1.4 відображено джерела надходження і напрямки витрачання грошових коштів від фінансової діяльності підприємства. Це допомагає візуалізувати, які саме операції фінансування є важливими для підтримки фінансової стійкості та розвитку підприємства.

Продаж у кредит є важливим елементом сучасної бізнес-практики,

оскільки він дозволяє збільшити обсяги продажів і розширити клієнтську базу. Однак цей підхід також супроводжується певними ризиками, зокрема, виникає дебіторська заборгованість, яка потребує фінансування до моменту отримання оплати від клієнта. Така заборгованість може зростати, що може вплинути на фінансовий стан підприємства.

Управління дебіторською заборгованістю важливо для забезпечення фінансової стійкості підприємства. Воно включає в себе не лише встановлення кредитних умов для клієнтів, але й аналіз ризиків та витрат, пов'язаних з такою політикою. Ефективне управління дебіторською заборгованістю допомагає збільшити ритмічність операційного процесу підприємства і забезпечити стабільність фінансових потоків.

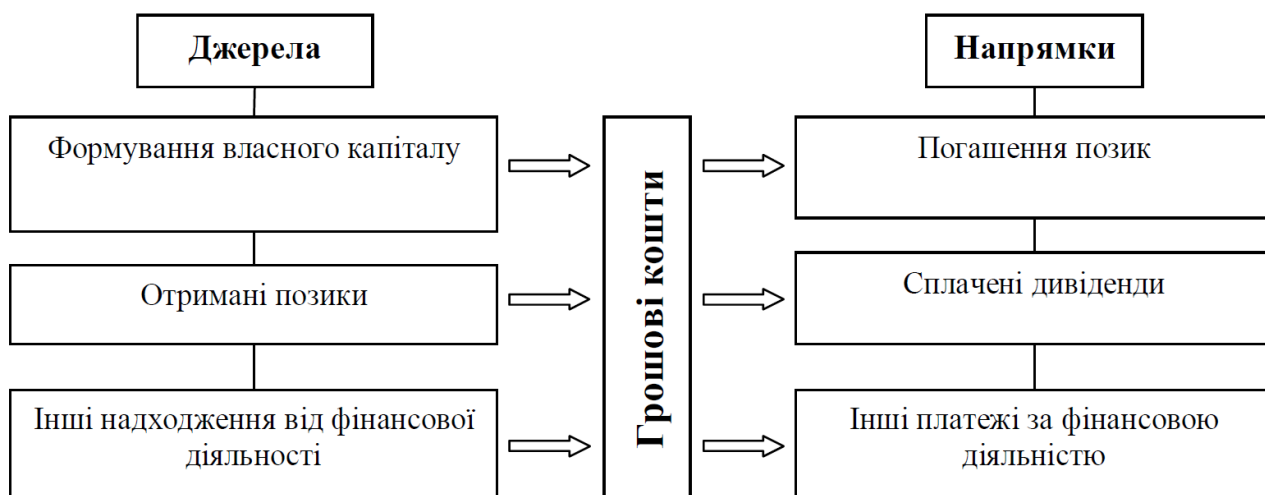

Рис. 1.4. Джерела надходження і напрямки витрачання грошових коштів від фінансової діяльності підприємства [64, с. 179].

Будь-які збої у здійсненні платежів можуть призвести до проблем у формуванні виробничих запасів, зменшення продуктивності та реалізації продукції. Тому контроль над грошовими потоками є важливою складовою управління фінансами підприємства, яка сприяє підтримці його операційної активності та розвитку.

1.3. Політика управління грошовими активами підприємства

Політика управління грошовими активами є важливою складовою загальної стратегії управління оборотними активами підприємства. Її основна мета полягає в оптимізації рівня та розміру грошових ресурсів з метою забезпечення стабільної платоспроможності та ефективного використання цих активів у процесі управління ліквідністю.

Незважаючи на безсумнівну важливість управління грошовими активами для успішної діяльності підприємства, на сьогоднішній день не існує загальноприйнятої стратегії або комплексної політики управління такими активами. Різні науковці та експерти мають різні підходи до визначення змісту та методів управління грошовими активами, що відображено в літературі та дослідженнях з даної теми (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Зміст процесу управління грошовими активами підприємства

Автор	Зміст процесу управління грошовими активами
Бланк І.О.	1. Аналіз грошових активів підприємства в попередньому періоді. 2. Оптимізація середнього залишку грошових активів підприємства. 3. Диференціація середнього залишку грошових активів у розрізі національної та іноземної валют. 4. Вибір ефективних форм регулювання середнього залишку грошових активів. 5. Забезпечення рентабельного використання тимчасово вільного залишку грошових активів. 6. Побудова ефективних систем контролю за грошовими активами підприємства [8].

<p>Стоянова Е.С. Шохін Е.І.</p>	<p>1. Визначення мінімально необхідної потреби в грошових активах для здійснення поточної господарської діяльності (в національній та іноземній валютах). 2. Диференціація мінімально необхідної потреби в грошових активах за основними видами поточних господарських операцій. 3. Виявлення діапазону коливань залишку грошових активів за окремими етапами майбутнього періоду. 4. Коригування потоку платежів з метою зменшення максимальної і середньої потреби в залишках грошових активів (здійснюється шляхом його оперативного регулювання). 5. Забезпечення прискорення обороту грошових активів, пошук резервів такого прискорення на підприємстві. 6. Забезпечення рентабельного використання тимчасово вільного залишку грошових активів. 7. Мінімізація втрат використовуваних грошових активів від інфляції (окремо в національній та іноземній валютах) [64].</p>
<p>Петросян Н.Е.</p>	<p>1. Розрахунок часу обороту грошових коштів (фінансовий цикл). 2. Аналіз грошового потоку. 3. Прогнозування грошового потоку. 4. Визначення оптимального рівня грошових коштів на розрахунковому рахунку і в касі [49].</p>

Продовж. табл. 1.2

<p>Гаврилова А.Н.</p>	<p>1. Аналіз руху грошових коштів. 2. Планування руху грошових коштів. 3. Планування короткострокового фінансування. 4. Визначення оптимального рівня залишків грошових коштів на розрахунковому рахунку [16].</p>
<p>Ковальов В.В.</p>	<p>1. Розрахунок часу обороту грошових коштів (фінансовий цикл). 2. Аналіз грошового потоку і складання звіту про рух грошових коштів. 3. Прогнозування грошового потоку. 4. Визначення оптимального рівня грошових коштів. 5. Складання бюджетів грошових коштів [23].</p>

Брігхем Ю. Гапенські Л.	1. Оцінка потреби в готівці в процесі складання фінансового плану, зокрема бюджету грошових коштів. 2. Визначення цільового залишку грошових коштів. 3. Вибір методів управління грошовими коштами (забезпечення необхідного мінімуму засобів на рахунку): а) синхронізація грошових потоків; б) використання грошових коштів у дорозі; в) прискорення грошових надходжень; г) просторово-часова оптимізація банківських розрахунків; д) контроль виплат. 4. Оцінка ефективності системи управління грошовими коштами. 5. Здійснення вкладення грошових коштів у цінні папери та управління ними [33].
Брейлі Р. Майерс С. Ванхорн Дж.С. Вахович Дж.М.	1. Забезпечення ефективного збору і виплати грошових коштів: а) управління платежами в дорозі; б) прискорення збору грошей; в) контроль за виплатами; г) електронні грошові перекази. 2. Визначення оптимального рівня грошових коштів. 3. Інвестування вільних коштів [38].

Розробка політики управління грошовими активами підприємства передбачає декілька ключових етапів.

1. Розрахунок часу обороту грошових коштів. Цей етап орієнтований на визначення фінансового циклу, що є важливою метрикою ефективності роботи підприємства. Він включає аналіз тривалості обороту запасів, терміну платежів за поставлені товари та послуги (дебіторська заборгованість) та терміну затримки оплати кредиторської заборгованості. Раціональне керування цими процесами дозволяє уникнути фінансових ризиків та забезпечити стійкість платоспроможності.

2. Аналіз руху грошових коштів підприємства. На цьому етапі проводиться детальний аналіз руху грошових потоків в межах підприємства. Важливою частиною цього аналізу є складання звіту про джерела та напрями використання грошових коштів, а також звіту про рух грошових коштів. Це допомагає оцінити ефективність управління грошовими ресурсами та прийняти необхідні корективи для покращення фінансового стану.

3. Планування грошових потоків. На останньому етапі розробляється план грошових потоків, що передбачає прогнозування майбутніх готівкових

надходжень і витрат підприємства. Це включає оцінку поточних та майбутніх фінансових потреб, визначення оптимального рівня грошових ресурсів та оцінку платоспроможності підприємства. Ретельне планування дозволяє підприємству уникнути фінансових криз і забезпечити стійкий розвиток [29].

Кожен з цих етапів важливий для успішного управління грошовими активами підприємства та забезпечення його фінансової стійкості та ефективності.

Варто відзначити, що жоден із запропонованих підходів не є повністю вичерпним у відображенні всіх аспектів управління грошовими активами. Деякі підходи акцентують увагу на контролі за залишком грошових коштів, тоді як інші не враховують аспекти аналізу руху грошових потоків. Важливо враховувати не лише позицію різних авторитетів, але й розглядати цей процес як систему, що включає в себе планування, аналіз, прогнозування та ефективне використання грошових ресурсів для досягнення стратегічних цілей підприємства.

Розробка плану грошових потоків є ключовою складовою фінансового управління підприємством. Цей план відображає очікувані грошові надходження та витрати, що дозволяє прогнозувати потреби підприємства в грошових ресурсах, спланувати їхнє фінансування та забезпечити контроль над готівковими коштами та ліквідністю.

Планування грошових потоків може бути здійснене на будь-який період, але враховувати періодичні коливання грошових потоків, такі як сезонні впливи. Для короткострокового планування, як правило, використовують місячний період через його спроможність у врахуванні сезонності та інших коливань.

Під час планування необхідно враховувати фактор невизначеності, так як зміни у ринкових умовах чи затримки у платежах можуть вплинути на грошові потоки підприємства. Тому рекомендується проводити аналіз чутливості для визначення впливу таких непередбачених обставин на фінансову стійкість підприємства.

Основними цілями планування руху грошових коштів є передбачення майбутньої потреби в грошових ресурсах, оцінка фінансових наслідків цієї потреби та вибір найефективніших способів для задоволення цих потреб. Результатом правильного планування є оптимальне використання грошових коштів підприємства, мінімізація фінансових витрат та забезпечення достатньої ліквідності для виконання фінансових зобов'язань.

На етапі планування короткострокового фінансування, фінансовий менеджер вирішує завдання з вибору оптимальних інструментів фінансування, що дозволяють забезпечити необхідні грошові ресурси за мінімальними витратами та зберегти гнучкість для реагування на зміни у фінансовому середовищі. Аналіз проб і помилок, а також урахування можливих варіантів розвитку подій, є ключовими компонентами цього процесу [44].

Наступні етапи управління грошовими активами націлені на ефективне управління залишками грошових коштів та короткостроковими фінансовими вкладеннями. Вони включають операційний, страховий, інвестиційний та компенсаційний залишки, кожен з яких має власну економічну сутність і взаємозв'язок з загальною стратегією управління грошовими ресурсами підприємства. На практиці чітке розмежування цих видів залишків може бути складним, оскільки страховий або інвестиційний залишок може також використовуватися як компенсаційний або обертатися в інвестиційні цілі.

На етапі аналізу середнього залишку грошових активів підприємства в попередньому періоді проводиться оцінка суми та рівня цих активів з точки зору ефективного використання та забезпечення платоспроможності підприємства. Цей аналіз включає кілька ключових аспектів [10]:

- визначення участі грошових активів у загальних оборотних активах підприємства.
- аналіз динаміки грошових активів протягом попереднього періоду.
- оцінка середнього періоду обороту та кількості обертів грошових активів для встановлення їхньої оборотності та ефективності використання.
- розрахунок рівня платоспроможності підприємства, враховуючи

коефіцієнт абсолютної ліквідності та інші показники.

– аналіз рівня відволікання вільних залишків грошових активів у короткострокові фінансові інвестиції та їхня рентабельність.

Результати аналізу середнього залишку грошових активів стануть основою для подальшого вибору ефективних форм регулювання цих активів. Це регулювання має на меті забезпечити постійну платоспроможність підприємства та зниження розрахункової потреби в грошових коштах, що сприятиме стабільності та ефективності фінансової діяльності підприємства.

Основним методом управління грошовими активами є коригування потоку майбутніх платежів. Цей метод передбачає вивчення діапазону коливань залишку грошових активів підприємства, аналізуючи окремі періоди, такі як місяці або декади. Особлива увага приділяється мінімальному, максимальному і середньому рівням залишку грошових активів у планованому періоді.

Для ефективного управління залишком грошових коштів використовуються різні методики, серед яких модель Баумоля є однією з найбільш використовуваних. Ця модель застосовується в умовах невизначеності майбутніх платежів і рекомендує поповнювати грошові кошти шляхом конвертації високоліквідних цінних паперів в момент, коли рівень грошових коштів стає критично низьким [65].

Важливо враховувати, що ефективне управління залишком грошових активів дозволяє підприємствам оптимізувати витрати на конвертаційні операції та уникнути можливих втрат або недоотриманого доходу через відсутність грошових коштів для інвестиційних цілей. Такий підхід допомагає підтримувати стабільність фінансового стану підприємства та забезпечує постійну платоспроможність.

Модель Міллера-Орра є корисним інструментом для управління запасом грошових коштів у випадках, коли не можна точно передбачити їх щоденне прибуття і вибуття. Цей метод передбачає визначення нижнього порогу (мінімальний залишок грошових коштів), точки повернення (оптимальний залишок) і верхнього порогу (максимальний залишок) грошових коштів.

Модель Стоуна відрізняється від моделі Міллера-Орра тим, що враховує прогноз на найближче майбутнє і дозволяє більш гнучке управління залишком грошових коштів. Ця модель не встановлює методи визначення цільового залишку і контрольних меж, а використовує їх з моделі Міллера-Орра. Модель Стоуна враховує сезонні коливання та інші особливості виробництва в різні періоди часу, що робить її ефективним інструментом управління грошовими активами [63].

Імітаційне моделювання за методом Монте-Карло є потужним інструментом, який дозволяє створювати математичні моделі з невизначеними параметрами. Цей підхід базується на використанні ймовірнісних розподілів параметрів грошових потоків фірми та враховує взаємозв'язок між цими параметрами (кореляцію), що дозволяє отримати розподіл цільового залишку грошових коштів. Додатково, метод Монте-Карло дозволяє регулювати декадні строки витрачання грошових коштів у відповідності з їх надходженнями. Це сприяє мінімізації залишків грошових активів на кінець кожного місяця і в цілому за квартал.

Додатково, метод дозволяє оптимізувати значення залишків грошових активів з урахуванням страхового залишку, що передбачено. Іноземні дослідники також пропонують ряд методів для зменшення обсягу потрібних ресурсів на рахунку, включаючи синхронізацію грошових потоків, використання грошових коштів у транзиті, прискорення грошових надходжень, просторово-часову оптимізацію банківських розрахунків та контроль виплат. Ці підходи допомагають ефективно управляти грошовими активами підприємства та забезпечують оптимальне використання ресурсів.

На етапі 7 управління грошовими активами орієнтується на забезпечення рентабельного використання тимчасово вільного залишку грошових активів. Під час цього етапу розглядається можливість реінвестування вивільненої суми грошових активів у короткострокові фінансові інструменти або в інші види активів. Мета полягає в мінімізації рівня втрат альтернативного доходу внаслідок зберігання грошових активів та їх протиінфляційного захисту.

До основних заходів на цьому етапі відносяться узгодження умов поточного зберігання грошових активів з банком таким чином, щоб забезпечити виплату депозитного відсотка по середній сумі цього залишку. Також розглядається використання короткострокових грошових інструментів інвестування для тимчасового зберігання страхового та інвестиційного залишків грошових активів. Додатково, розглядається можливість використання високоприбуткових фондових інструментів для інвестування резерву і вільного залишку грошових активів, за умови достатньої ліквідності цих інструментів на фінансовому ринку.

Управління грошовими активами є складним та важливим процесом для будь-якого підприємства. Грошові активи є основним засобом для здійснення поточних платежів, закупівель сировини і матеріалів, виплати заробітної плати, купівлі довгострокових активів та вчасного погашення зобов'язань. Нестача фінансових активів може призвести до втрати ліквідності та залежності від зовнішніх суб'єктів, таких як кредитори, що загрожує банкрутством або примусовою реструктуризацією. У цьому контексті управління грошовими активами виступає як ключовий елемент фінансового управління, вимагаючи ретельного аналізу та стратегічного планування.

РОЗДІЛ 2

ПРАКТИКА УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ АКТИВАМИ НА КОМУНАЛЬНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

2.1. Загальна характеристика економічної діяльності підприємства КП «Сервіс паркування»

Комунальне підприємство «Сервіс паркування» було створене з метою реалізації діяльності з організації паркування транспортних засобів для збору плати, у тому числі на автостоянках, з метою збільшення надходжень до бюджету міської територіальної громади. Основні напрямки діяльності підприємства включають:

1. Забезпечення організації паркування транспортних засобів на платних майданчиках.
2. Збір плати за місця паркування транспортних засобів в місті Івано-Франківську та внесення її до міського бюджету.
3. Утримання та експлуатація паркувальних майданчиків, автостоянок, стоянок для велосипедів.
4. Виконання функцій замовника щодо проектування, будівництва та експлуатації паркінгів, автостоянок, майданчиків для платного паркування та інфраструктури дорожнього господарства залученням інвестицій.
5. Розробка, впровадження та утримання технічних засобів контролю та реєстрації паркування транспортних засобів, включаючи автоматизовану систему оплати паркувальних місць.
6. Надання послуг зі зберігання транспортних засобів на відкритих автостоянках та спеціально обладнаних майданчиках.
7. Забезпечення безпеки дорожнього руху шляхом впровадження нових форм паркування та сучасної системи паркування.
8. Розробка проєктів розміщення паркінгів, автостоянок та інфраструктури дорожнього господарства в місті Івано-Франківськ.

9. Проведення закупівель товарів, робіт і послуг відповідно до законодавства.

Ці напрямки визначають широкий спектр функцій та обов'язків, які виконує підприємство з метою оптимального управління паркувальною інфраструктурою та максимізації прибутковості для міського бюджету.

У Комунальному підприємстві "Сервіс паркування" Івано-Франківської міської ради існує затверджений штатний розпис та структура, що визначають організаційну систему та кадровий склад підприємства. Цей штатний розпис узгоджений з усіма вимогами та нормами, які регулюють діяльність комунальних підприємств у сфері паркування та інфраструктури міста.

Таблиця 2.1.

Структура штатного розпису КП «Сервіс паркування»

Назва посади	Кількість штатних посад
Директор	1
Заступник директора	1
Головний бухгалтер	1
Провідний економіст	1
Головний інженер	1
Провідний інженер (системний адміністратор)	2
Начальник відділу операторів з обробки інформації та програмного забезпечення	1
Оператор з обробки інформації та програмного забезпечення	5
Інженер-енергетик	1
Електрик	1
Діловод	1
Прибиральник території	3
Всього	19

Структура підприємства включає в себе різні підрозділи та підрозділених посадових осіб, кожен з яких відповідає за певні функції та завдання у сфері паркування та управління парковою інфраструктурою міста.

Організація праці та управління в комунальному підприємстві "Сервіс паркування" Івано-Франківської міської ради починається з ключового етапу – підбору кваліфікованих кадрів, які відповідають вимогам та особливостям робочих посад. Цей процес включає оцінку професійних навичок, досвіду та освіти претендентів на вакансії у підприємстві. Важливим аспектом є також можливість перепідготовки та підвищення кваліфікації персоналу, що дозволяє пристосовувати їх до змінних вимог та технологій у галузі паркувальних послуг.

Після відбору кадрів, працівники розподіляються по робочих місцях відповідно до їхніх професійних навичок та спеціалізації, а також закріплюються за ними визначені посадові обов'язки та функціональні обов'язки. Це забезпечує оптимальний розподіл робочої сили та ефективне виконання завдань на рівні робочих груп та підрозділів.

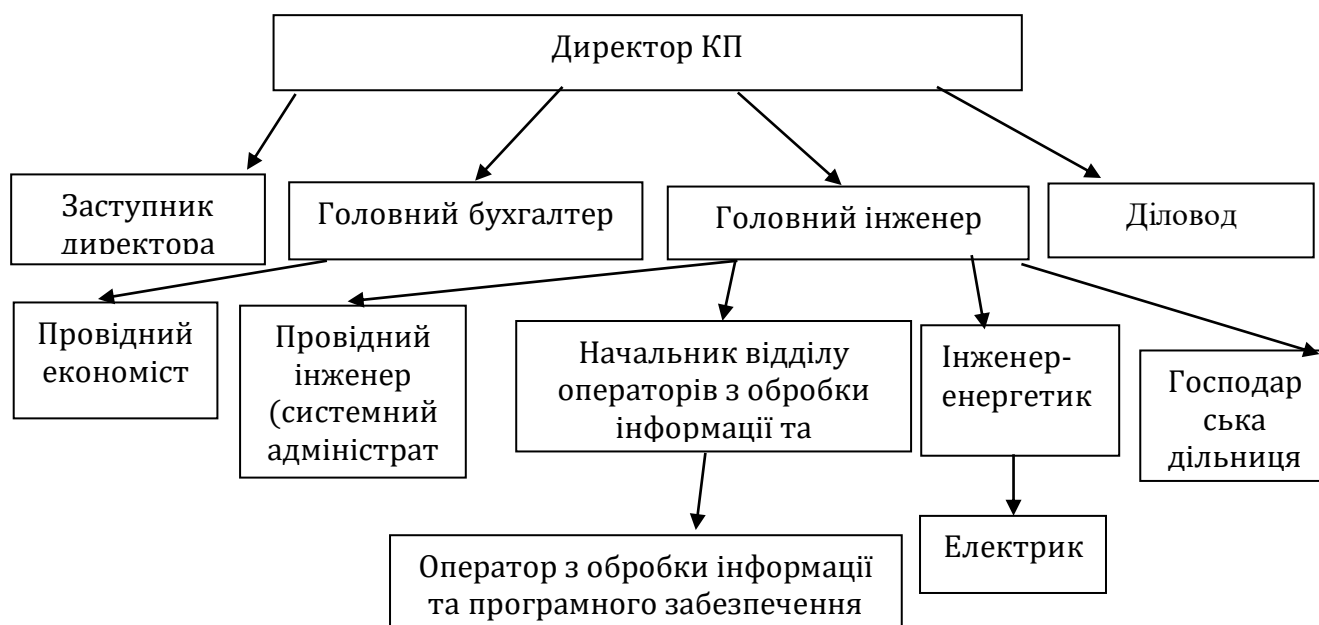

Рис. 2.1. Організаційна структура КП «Сервіс паркування» Івано-Франківської міської ради

Наступним етапом є кооперація праці та встановлення системи виробничого взаємозв'язку між працівниками. Це включає в себе спільність цілей та завдань, регулярну комунікацію та взаємодію між відділами та підрозділами підприємства з метою оптимізації робочих процесів та досягнення поставлених цілей ефективніше.

Кожному працівнику організовано робоче місце з усіма необхідними матеріально-технічними ресурсами для виконання його функцій та обов'язків. Це зокрема доступ до необхідного програмного забезпечення, обладнання, документації та інших ресурсів, необхідних для оптимального виконання роботи та досягнення поставлених завдань на підприємстві.

Майданчики для платного паркування транспортних засобів, облаштування та утримання яких здійснює комунальне підприємство «Сервіс паркування», були передані відповідно до рішень виконавчого комітету Івано-Франківської міської ради. Зокрема, рішення від 23 червня 2022 року під номером 532 "Про визначення комунального підприємства «Сервіс паркування» оператором з паркування", рішення від 31 травня 2023 року під номером 707 "Про внесення змін у рішення виконавчого комітету міської ради від 23 червня 2022 року № 532", а також рішення від 4 серпня 2023 року під номером 1013 "Про внесення змін у рішення виконавчого комітету міської ради від 23 червня 2022 року № 532".

Станом на 31 грудня 2023 року комунальне підприємство «Сервіс паркування» Івано-Франківської міської ради має в своєму управлінні та експлуатації десять майданчиків для платного паркування транспортних засобів (табл. 2.2).

На даний момент у КП "Сервіс паркування" Івано-Франківської міської ради введено в експлуатацію десять майданчиків для паркування транспортних засобів. Загальна кількість парковочних місць на цих майданчиках складає 157, і вони займають площу 2655,25 квадратних метрів.

Таблиця 2.2

Майданчики КП «Сервіс паркування» для платного паркування транспортних засобів.

№ з/п	Найменування майданчика	з о н а	Загальна площа, кв.м	Загальна кількість місць	К-сть пільгових місць	Площа пільгових місць, кв.м	Площа для оподаткування, кв.м
1	Вул. Михайла Мулика (Гаркуші), 8-24	3	321,75	19	2	45,5	276,25
2	Вул. Мазепи (від парку Шевченка до вул. Червоного Хреста)	4	169	10	1	22,75	146,25
3	Вул. Мазепи (біля міського озера)	4	289,25	17	2	45,5	243,75
4	Вул. Мазепи (біля парку ім. Шевченка навпроти фізкультурного коледжу)	4	490,75	29	3	68,25	422,5
5	Вул. Мазепи, 89 (навпроти обласного кардіодиспансера)	4	250,25	15	1	22,75	227,5
6	Вул.Шопена	3	217,75	13	1	22,75	195
7	Вул.Гурика (поруч Ліцею №23)	4	201,5	12	1	22,75	178,75
8	Вул.Мазепи (біля входу в парк ім.Шевченка)	4	152,75	9	1	22,75	130
9	Вул. Мельника (навпроти квіткового ринку)	3	305,5	18	2	45,5	260
10	Вул.Сабата (від вул.Чорновола до вул.Шевченка)	4	256,75	15	2	45,5	211,25
	РАЗОМ:		2655,25	157	16	364	2291,25

З цієї загальної кількості місць, 16 місць призначено для пільгового

паркування. Вони займають загальну площу 364 квадратних метрів. Щодо платних парковочних місць, їх кількість становить 141, а площа, яку вони займають, складає 2291,25 квадратних метрів. Така структура дозволяє ефективно використовувати парковочні площі та надавати якісні паркувальні послуги для мешканців та відвідувачів міста.

2.2. Аналіз обсягу та структури грошових активів КП «Сервіс паркування»

Аналіз грошових активів є критичним етапом для забезпечення безперебійності виробничої діяльності підприємства. Грошові активи, як ключова складова системи обігу ресурсів, є основою для підвищення фінансової стійкості підприємства. В умовах сучасності, коли багато підприємств стикаються з недостатністю грошових активів, здатність до аналізу їх обсягу і структури стає ключовою для запобігання фінансовим проблемам та банкрутству.

Для проведення аналізу обсягу та структури грошових активів, ми звернемося до фінансового звіту КП «Сервіс паркування». Основним завданням буде визначення фактичної наявності грошових активів на основі балансу підприємства. Використовуючи дані форми № 1 з балансу, ми зможемо встановити обсяг грошових активів і провести їх аналіз з позицій горизонтального та вертикального плану, що дозволить вивчити їхню структуру та динаміку порівняно з попередніми періодами.

Цей аналіз спрямований на виявлення основних тенденцій та ризиків у грошових активах підприємства, що дозволить розробити ефективні стратегії фінансового управління та мінімізувати можливі ризики фінансових проблем.

Розглянемо раціональність та актуальність виконання вертикального аналізу для оцінки структури грошових активів у контексті інших оборотних активів через наступні обґрунтування.

Використання відносних показників дозволяє здійснювати порівняльний аналіз, який відрізняється за об'ємом ресурсів та іншими масштабними параметрами. Цей підхід стає необхідним для об'єктивного оцінювання рівня значимості та динаміки розподілу активів у фінансовій структурі підприємства.

Відносні показники допомагають зменшити відображення негативного впливу інфляції на абсолютні показники фінансової звітності. Це особливо важливо, оскільки інфляція може спотворювати обсяги активів та ускладнювати їх порівняння та аналіз у динаміці.

Вертикальний (або структурний) аналіз є ефективним інструментом для дослідження структури активів та джерел їх утворення. Цей метод дозволяє визначити вагу окремих показників у загальному контексті та оцінити їхні зміни з плином часу. В контексті даного дослідження, таблиця 2.3 відображає обсяг усіх оборотних активів КП «Сервіс паркування» за період з 2021 по 2022 роки, що створює основу для проведення вертикального аналізу та отримання об'єктивної оцінки фінансової структури підприємства.

Таблиця 2.3

Обсяг оборотних активів КП «Сервіс паркування» за 2021-2022 рр.

Назва статті	2021	2022	Абсолютне відхилення, тис. грн	Відносне відхилення, %
Запаси	44,0	52,0	8	18,2
Поточні біологічні активи				
Поточна дебіторська заборгованість	18,6	0	-18,6	-
Інша поточна дебіторська заборгованість				
Поточні фінансові інвестиції				
Гроші та їх еквіваленти	114,4	4,6	-109,8	-96,0
Витрати майбутніх періодів				
Інші оборотні активи	-	-	-	-
Усього за розділом II	177,0	56,6	-120,4	-68,0

Джерело: Розраховано і складено автором на основі даних у додатках А-Б.

Згідно з таблицею 2.3, оборотні активи КП «Сервіс паркування» включають запаси, поточну дебіторську заборгованість та грошові кошти та їх еквіваленти. У досліджуваному періоді, у 2021 році, загальна сума короткострокової дебіторської заборгованості становила 18,6 тисяч гривень. Цей показник зменшився до нуля в 2022 році. Ця динаміка впливає на реалізацію продукції та послуг суб'єкта господарювання, з одного боку, обмежуючи його можливості, але з іншого боку, позитивно впливаючи на фінансові витрати компанії. Така ситуація свідчить про те, що підприємство не потребує додаткового залучення коштів для фінансування цієї складової активів.

Розглянемо питому вагу кожної зі статей оборотних активів КП «Сервіс паркування» в табл. 2.4.

Таблиця 2.4

Структура оборотних активів КП «Сервіс паркування» за 2021-2022 рр.

Назва статті	2021	2022	Відхилення
Запаси	24,86	91,87	67,01
Поточні біологічні активи	0,00	0,00	0,00
Поточна дебіторська заборгованість	10,51	0,00	-10,51
Інша поточна дебіторська заборгованість	0,00	0,00	0,00
Поточні фінансові інвестиції	0,00	0,00	0,00
Гроші та їх еквіваленти	64,63	8,13	-56,51
Витрати майбутніх періодів	0,00	0,00	0,00
Інші оборотні активи	0,00	0,00	0,00

Джерело: Розраховано і складено автором на основі даних у додатках А-Б.

Дані табл. 2.4 свідчать про те, що найбільшу питому вагу в оборотних активах підприємства займають запаси та поточна дебіторська заборгованість,

тоді як Інша поточна дебіторська заборгованість, поточні біологічні активи, фінансові інвестиції, витрати майбутніх періодів та інші оборотні активи мають нульове значення. Серед грошових активів найбільшу питому вагу займає дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги.

Структура оборотних активів КП «Сервіс паркування» виявилася нестабільною та піддавалася змінам протягом розглянутого періоду. Наприклад, у 2021 році найбільшою складовою були грошові кошти та їх еквіваленти (114 400 гривень), в той час як у 2022 році найбільшим обсягом володіли запаси (52 000 гривень). Крім того, у 2022 році відбулося зменшення значень усіх інших статей оборотних активів порівняно з попереднім роком. Фактично ці зміни призвели до загального зменшення обсягу оборотних активів на 68% за весь аналізований період, що у абсолютних величинах становить - 120,4 тисячі гривень.

Серед грошових активів найбільшу питому вагу займають Гроші та їх еквіваленти.

На рис. 2.2 відображено динаміку питомої ваги грошових активів КП «Сервіс паркування» відносно інших оборотних активів.

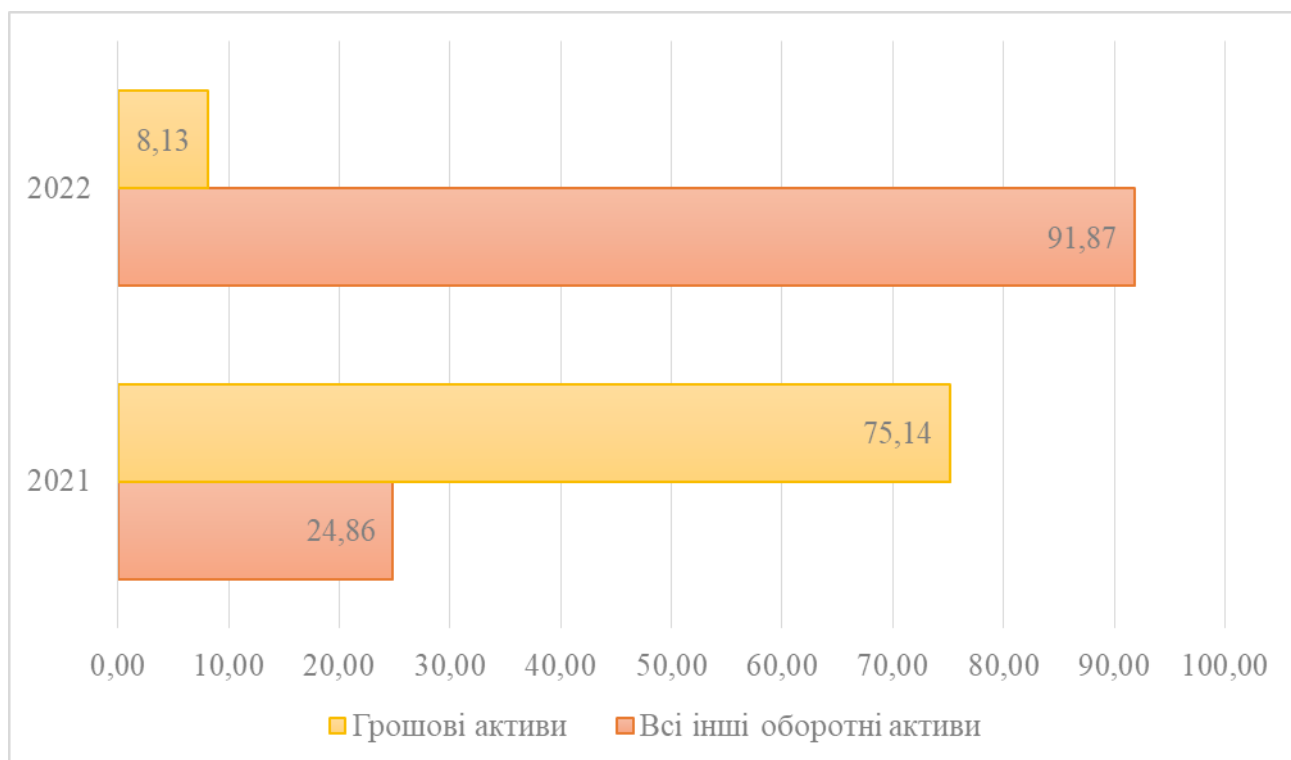

Рис. 2.2. Динаміка питомої ваги грошових активів відносно інших оборотних активів КП «Сервіс паркування» за 2021-2022 рр.

На рис. 2.2 видно, що протягом 2021-2022 рр. питома вага грошових активів КП «Сервіс паркування» зросла, що вказує на збільшення готових засобів платежу.

Продемонструємо динаміку питомої ваги грошових активів КП «Сервіс паркування» на рис. 2.3. Це дасть змогу оцінити зміну кожної складової грошових активів протягом 2021-2022 рр.

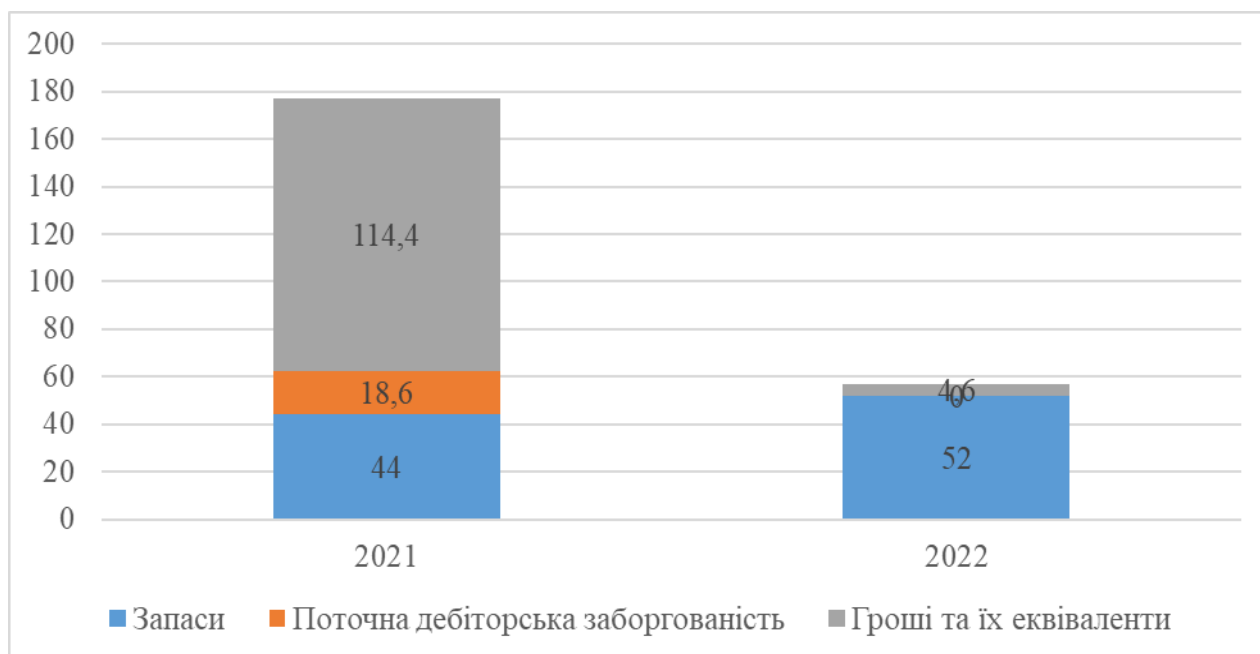

Рис. 2.3. Структура оборотних активів КП «Сервіс паркування» за 2021-2022 рр.

Зменшення оборотних активів КП «Сервіс паркування» у 2022 році відображає складну ситуацію, спричинену повномасштабним вторгненням російських військ на територію України 24 лютого 2022 року. Ці події призвели до складнощів у діяльності багатьох підприємств, у тому числі й КП «Сервіс паркування».

За фінансовою звітністю КП «Сервіс паркування», протягом аналізованого періоду у 2021-2022 роках зафіксована відсутність інших оборотних активів. У 2021 році необоротні активи становили 96,75% всіх активів КП, тоді як оборотні активи

лише 3,24%. Проте, у 2022 році, внаслідок зменшення обсягу оборотних активів, їх частка значно зменшилася до 0,38% від загального обсягу активів підприємства.

Структура залучених коштів аналізованого підприємства відображає переважну участь короткострокових зобов'язань, що свідчить про відносно однорідний характер їх походження. У 2021 році, крім того, спостерігалася наявність поточних зобов'язань за товари, роботи та послуги, що є типовою характеристикою діяльності підприємства.

Таблиця 2.5

**Горизонтальний аналіз пасивів підприємства КП «Сервіс паркування» за
2021-2022 роки.**

Пасив	2021 р.	2022 р.	Абсолютне відхилення, тис. грн	Відносне відхилення, %
I. Власний капітал				
Капітал	4968	6211,7	1243,7	25,03
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	405,6	463,6	58	14,30
Неоплачений капітал	-	-	-	-
Усього за розділом I	5373,6	6675,3	1301,7	24,22
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення				
III. Поточні зобов'язання				
Короткострокові кредити банків	-	-	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: товари, роботи, послуги	2,4	-	2,4	-
розрахунками з бюджетом	-	-	-	-
розрахунками зі страхування	-	-	-	-
розрахунками з оплати	-	-	-	-

праці				
Інші поточні зобов'язання	78	344,6	266,6	341,79
Усього за розділом III	80,4	344,6	264,2	328,61
Баланс	5454	7019,9	1565,9	28,71

Джерело: Розраховано і складено автором на основі даних у додатках А-Б.

У 2022 році спостерігалось значне зростання обсягу інших поточних зобов'язань на 341,79%. З цим пов'язане зниження частки інших позицій до нуля, що відображено на рис. 2.4.

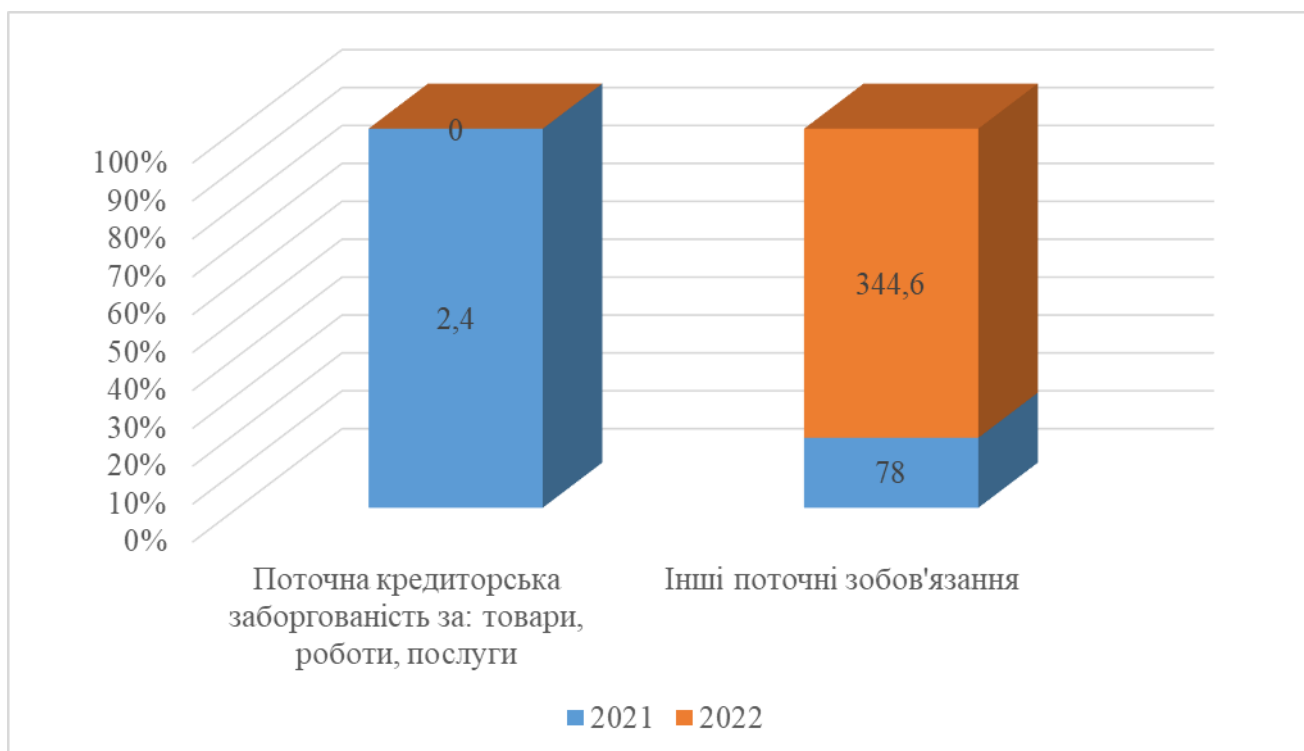

Рис. 2.4. Зміна динаміки структури зобов'язань КП «Сервіс паркування» за 2021-2022 роки.

Згідно з аналізом, збільшення обсягу зобов'язань у 2022 році є негативним явищем, що може потенційно призвести до проблем з платоспроможністю підприємства у подальшому.

Щодо структури пасивів КП «Сервіс Паркування», слід відзначити, що протягом аналізованого періоду вона зазнала певних змін. У 2021 році пасиви в основному склалися з власного капіталу - 98,52% і поточних зобов'язань на рівні 1,47%. Висока частка власного капіталу свідчить про фінансову стійкість, але при позитивному ефекті фінансового левериджу доцільним може бути

зменшення цього показника.

У 2022 році ситуація трохи змінилася, проте власний капітал залишається високим, становлячи 95%, а пасиви складаються з 4,9% поточних зобов'язань. Це свідчить про те, що частка власного капіталу знаходиться в межах нормативних вимог, що позитивно впливає на фінансову стійкість підприємства.

Аналіз структури грошових активів КП «Сервіс Паркування», за аналізований період вказує на те, що у 2021 році найбільший обсяг займали грошові кошти та їх еквіваленти, однак у 2022 році їх обсяг знижується.

При аналізі обсягу та структури грошових коштів та їх еквівалентів КП «Сервіс Паркування», було виявлено недостатню кількість високоліквідних активів, необхідних для вчасного розрахунку за невідкладними фінансовими зобов'язаннями. Це свідчить про важливість збереження оптимального рівня ліквідності для забезпечення стійкості фінансової діяльності підприємства.

Відповідно до Звіту про роботу за 2023 рік КП «Сервіс паркування» Івано-Франківської міської ради у 2023 році основними джерелами фінансування комунального підприємства стали виручка від реалізації послуг на суму 574,1 тис. грн. та фінансова підтримка з місцевого бюджету у розмірі 3768,9 тис. грн. Чистий прибуток підприємства за звітний період склав 186,5 тис. грн. Ці показники свідчать про те, що КП «Сервіс Паркування» поки не здатне забезпечувати собі достатні фінансові ресурси для функціонування та розвитку.

Таблиця 2.6

Доходи, витрати, прибутковість / збитковість та рівень рентабельності КП «Сервіс паркування» за 2023 рік, тис.грн.

Показники	2023 рік
Доходи всього, тис. грн.	4559,1
- від основної діяльності, в т.ч.	574,1
виручка від реалізації	574,1
- від іншої діяльності, в т.ч.	3985

Фінансова підтримка	3985
Витрати всього, тис. грн.	4331,7
- від основної діяльності, в т.ч.	1324
собівартість	1324
- від іншої діяльності, в т.ч.	3007,7
Фінансовий результат (чистий прибуток /збиток)	186,5
Рентабельність, %	32,5

Значна фінансова підтримка з місцевого бюджету призвела до зміни руху грошових активів що КП «Сервіс Паркування». Значно зросли обсяги дебіторської та кредиторської заборгованостей. Станом на 01.01.2024 р. дебіторська заборгованість склала 124,0 тис. грн. Обсяг кредиторської заборгованості зріс до 369,2 тис. грн., однак слід зауважити, що із цієї загальної суми 287,5 тис. грн. становила кредиторська заборгованість бюджетом (табл. 2.7).

Таблиця 2.7

Аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості КП «Сервіс паркування» за 2023 рік, тис.грн.

№	Показники	Станом на 01.01.2024
1.	Дебіторська заборгованість всього, у т.ч.	124,0
1.1	За послуги, з неї	
	Населення безпосередньо	-
	пільги	-
	субсидії	-
	Місцеві бюджетні установи	124,0
	Обласні бюджетні установи	-
	Державні бюджетні установи	-
	Інші споживачі	-
1.2	Заборгованість бюджету з дотації на відшкодування різниці в ціні	-
1.3	Поточна заборгованість	-
2.	Кредиторська заборгованість всього, в т.ч.	369,2
2.1	Товари роботи, послуги	4,7
2.2	Енергоносії	-
	електроенергія	-

	газ	-
	Інші енергоносії	-
2.3	З оплати праці	-
2.4	З страхування	77,0
2.5	З бюджетом	287,5
2.6	Інші поточні зобов'язання	-
	Коефіцієнт співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованостей, нормативне значення $\leq 0,8$	-

Тому доцільно провести аналіз використання виділених коштів комунальним підприємством «Сервіс паркування» Івано-Франківської міської ради за 2023 рік (таблиця 2.8).

Таблиця 2.8

Аналіз використання виділених коштів комунальним підприємством «Сервіс паркування» Івано-Франківської міської ради у 2023 році, тис.грн.

Показники	виділено	використано	відхилення
поточні видатки	3768,9	3768,9	-
оплата праці і нарахування	2341,2	2341,2	-
заробітна плата	1976,2	1976,2	-
нарахування на заробітну плату	365,0	365,0	-
використання товарів і послуг	1148,2	1148,2	-
предмети, матеріали, обладнання і інвентар	295,7	295,7	-
послуги, крім комунальних	852,5	852,5	-
Оплата комунальних послуг	18,4	18,4	-
Оплата електроенергії	18,4	18,4	-
Інші поточні видатки	261,1	261,1	-

Аналіз використання виділених коштів комунальним підприємством «Сервіс паркування» Івано-Франківської міської ради за 2023 рік дозволяє розглянути розподіл фінансування та напрями його спрямованості.

Найбільш значущим елементом у витратах є оплата праці, яка становить 52.5% від загальних витрат або 1976,2 тис. грн. Цей показник включає в себе заробітну плату та нарахування на неї, які діють як витрати на робочу силу підприємства.

Другим за значущістю є витрати на товари та послуги, що складають 30.5% від загальних витрат або 1148,2 тис. грн. Ці кошти використовуються для забезпечення необхідних матеріалів та послуг для нормального функціонування підприємства.

Додатково, важливими є витрати на предмети, матеріали, обладнання і інвентар (7.8% від загальних витрат або 295,7 тис. грн), що є необхідними для технічного обслуговування та підтримання обладнання та інфраструктури. На послуги, крім комунальних, було витрачено 22.6% від загальних витрат або 852,5 тис. грн, що відображає витрати на різноманітні допоміжні послуги, необхідні для діяльності підприємства.

У контексті загальних витрат слід зазначити також витрати на комунальні послуги та електроенергію (18,4 тис. грн або 0.5% від загальних витрат), які є необхідними для нормального функціонування приміщень та обслуговування споживачів. Нарешті, інші поточні витрати, які становлять 6.9% від загальних витрат або 261,1 тис. грн, включають різноманітні адміністративні та операційні витрати, такі як податки, страхові внески та інші управлінські витрати.

Визначення потреби в грошових активах підприємства є ключовим елементом у процесі планування обсягів необхідних активів, що забезпечують відповідний рівень платоспроможності у фінансово-господарській діяльності. У зв'язку з цим, розгляд цього питання є важливим напрямком у формуванні стратегії необхідних грошових ресурсів для підприємства.

Аналіз потреби в грошових активах КП "Сервіс паркування" виявив, що наявність грошових активів недостатня для забезпечення відповідного рівня платоспроможності підприємства. На даний час КП «Сервіс паркування» значною мірою залежить від грошових активів виділених коштів Івано-

Франківською міською радою. Це означає, що підприємству необхідно удосконалити свою стратегію управління фінансами для забезпечення ефективного розрахунків за зобов'язаннями. Такий аналіз стану грошових активів дозволяє виявити потенційні ризики та розробити стратегічні заходи для покращення фінансової стабільності та ефективності управління підприємством.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Оптимізація формування грошових активів на підприємстві

Однією з ключових проблем, що виникають у фінансовому управлінні підприємством, є недостатність грошових активів, що в сутності обмежує його можливості у поточних інвестиційних операціях. Цей дефіцит часто виникає через неефективне залучення та раціональне використання грошових коштів, а також обмеженість фінансових інструментів та технологій, що використовуються в управлінні. У цьому контексті, оптимізація структури грошових активів на підприємстві є одним з пріоритетних напрямків для подолання дефіциту, оскільки це допоможе досягти тактичних та стратегічних цілей діяльності.

Важливим аспектом оптимізації складу грошових активів є врахування особливостей операційної діяльності, середньої тривалості операційного циклу, а також оцінка позитивних і негативних аспектів функціонування цих активів. Позитивні характеристики включають в себе високу ступінь структурної гнучкості, адаптабельність до змін в ринкових умовах, високу ліквідність та можливість оперативного управління. З іншого боку, негативні аспекти включають втрати вартості через інфляцію у грошових та дебіторських активах,

ризик втрат в зв'язку з недобросовісністю партнерів та персоналу, а також недооптимізоване використання тимчасово вільних грошових активів. Такі аспекти є важливими для прийняття обґрунтованих управлінських рішень у фінансовому управлінні підприємством.

Процес формування грошових активів на підприємстві є важливим компонентом управління грошовими потоками та передбачає постійний моніторинг доступності, руху та потреб у грошових активах для фінансування операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства. Цей процес спрямований на забезпечення своєчасних розрахунків, зменшення потреби у позикових коштах та скорочення циклу обороту грошових коштів.

Розробка бюджету грошових коштів для операційної діяльності підприємства охоплює кілька важливих кроків. По-перше, це прогнозування грошових надходжень від реалізації продукції та інших джерел, пов'язаних з операційною діяльністю. Далі, необхідно прогнозувати вихідні грошові потоки, які включають витрати на виробництво, платежі до бюджету та інші операційні витрати. Особлива увага приділяється також визначенню чистого грошового потоку, який є важливим показником ліквідності та фінансової стійкості підприємства [20, с. 46].

Знаходження оптимального балансу між вхідними та вихідними грошовими потоками, а також між умовами залучення та використання грошових коштів, дозволяє досягти найкращих результатів у діяльності підприємства. Це включає мінімізацію витрат та максимізацію прибутковості, що стає важливим аспектом ефективного фінансового управління.

Дефіцитний та надлишковий грошові потоки є критичними факторами, які впливають на результати господарської діяльності підприємства. Причини дефіциту грошових коштів можуть бути доволі різними, але їх прийнято групувати на внутрішніми та зовнішніми.

Серед внутрішніх причин дефіциту грошових коштів можна виокремити:

- неефективна система менеджменту, яка не забезпечує оптимальне використання ресурсів і контроль над фінансовими потоками.

- відсутність ефективного обліку та контролю за видатками, що може сприяти неефективному використанню коштів та розпорошенню ресурсів.
- низький рівень планування, через що підприємство може не мати чіткого уявлення про свої фінансові потреби та можливості.
- нестабільна платоспроможність підприємства, що може впливати на його здатність вчасно розраховуватися з кредиторами та партнерами.
- наявність простроченої дебіторської заборгованості, що створює ризики для фінансової стабільності.
- збитки, такі як курсові різниці, які можуть виникнути внаслідок некерованих фінансових ризиків.
- неефективне управління асортиментом продукції, що може призвести до зростання витрат та невиконання планів щодо прибутковості.

Серед зовнішніх причин можуть бути:

- висока конкуренція на ринку, що може призвести до зниження цін та обсягів продажів.
- інфляція, яка зменшує покупну спроможність грошей та підвищує вартість збутових матеріалів і послуг.
- зростання цін на енергоносії, що збільшує витрати підприємства та погіршує його конкурентоспроможність.
- втрати від експорту через зміни курсів валют та торговельні обмеження.
- податковий тиск, який може значно обтяжувати фінансові ресурси підприємства.

Дефіцитні грошові потоки негативно впливають на фінансово-господарську діяльність підприємства, проявляючись у зниженні ліквідності активів, збільшенні тривалості виробничого циклу та зниженні рентабельності активів підприємства. Для підприємства важливо мати баланс між вхідними та вихідними грошовими потоками, а також ефективно управляти своїми фінансовими ресурсами для досягнення стабільності та успішної діяльності [45, с. 101].

Надлишковий грошовий потік на підприємстві може мати негативні наслідки, такі як втрата можливого доходу від неповного використання грошових ресурсів у короткостроковій інвестиційній сфері та зниження рентабельності активів підприємства.

У процесі аналізу грошових потоків фінансовий менеджер повинен вирішувати наступні ключові запитання: звідки надходять грошові кошти, яке значення має кожне джерело та на які цілі вони використовуються. Аналіз повинен бути проведений як загально для підприємства, так і для кожного виду його діяльності (операційної, фінансової та інвестиційної).

На основі цього аналізу робляться висновки щодо джерел та забезпечення кожного виду діяльності необхідними грошовими коштами. Це дозволяє приймати рішення щодо оптимізації надходження грошових коштів, враховуючи оплату поточних зобов'язань, інвестиційну діяльність та отримання прибутку.

Збалансування дефіцитного грошового потоку в короткостроковому плані може бути досягнуто за допомогою "Системи прискорення – уповільнення платіжного обороту". Ця система передбачає розроблення організаційних заходів для прискорення залучення коштів і уповільнення виплат. Такий підхід дозволяє збалансувати грошові потоки та забезпечити оптимальне використання фінансових ресурсів підприємства.

Прискорення залучення коштів у короткостроковому періоді може бути досягнуто шляхом реалізації наступних заходів:

- Збільшення розміру цінових знижок за готівкові платежі за придбану продукцію, що може спонукати покупців до вчасного вирішення фінансових зобов'язань.
- Вимагання часткової чи повної передоплати за виготовлену продукцію, яка користується великим попитом на ринку, що забезпечить поповнення грошових коштів у більш короткий строк.
- Скорочення термінів надання товарного (комерційного) кредиту покупцям, що дозволить збільшити швидкість обороту грошових коштів у

підприємства.

- Прискорення процесу інкасації простроченої дебіторської заборгованості, що дозволить повернути кошти в обіг та поповнити ліквідність підприємства.

- Використання сучасних форм рефінансування дебіторської заборгованості, таких як облік векселів, факторинг, форфейтинг, що сприяє швидкому отриманню коштів із заборгованості.

- Прискорення процесу інкасації платіжних документів покупців продукції, зменшення часу їхнього перебування у дорозі та у процесі обробки, що сприяє швидкому виходу коштів на підприємство.

Уповільнення відтоку коштів у короткостроковому періоді може бути досягнуте за допомогою таких заходів:

- Скорочення витрат, що зменшить обсяги виплат і збереже грошові ресурси на підприємстві.

- Збільшення термінів надання товарного (комерційного) кредиту узгоджене з постачальниками, що дозволить затримати відтік коштів на підприємстві.

- Застосування лізингу замість придбання довгострокових активів, що зменшить фінансові зобов'язання і уповільнить відтік коштів.

- Реструктуризація портфеля фінансових кредитів з переведенням короткострокових зобов'язань у довгострокові, що забезпечить більш стійкий фінансовий стан підприємства [64, с. 74].

Збільшення суми чистого грошового потоку підприємства сприяє активному росту його економічного розвитку, використовуючи принципи самофінансування. Це зменшує залежність від зовнішніх джерел фінансових ресурсів та сприяє збільшенню ринкової вартості. Досягнення цієї мети може бути забезпечене за допомогою таких заходів:

- Зниження суми постійних і змінних витрат, що дозволить ефективніше використовувати фінансові ресурси підприємства.

- Розробка ефективної податкової та цінової політики, спрямованої

на оптимізацію фінансових потоків та збільшення прибутковості.

– Продаж невикористаних основних засобів і нематеріальних активів, що дозволить звільнити фінансові ресурси для інших цілей.

– Посилення контролю за штрафними санкціями та їх своєчасним справлянням, що допоможе зменшити витрати та уникнути фінансових втрат.

Методи оптимізації надлишкового грошового потоку підприємства спрямовані на забезпечення активного росту інвестиційної активності. Формування оптимального розміру поточних фінансових інвестицій є важливою частиною управління вільними грошовими активами підприємства. Інвестуючи в боргові або пайові цінні папери, підприємство отримує дохід та забезпечує ефективне використання фінансових ресурсів. Купуючи високоліквідні цінні папери, забезпечується належний рівень ліквідності і ефективне використання тимчасово вільних коштів. Використання вексельних угод дозволяє знизити ризик при проведенні господарських операцій.

Фінансові вкладення підприємства потребують наявності вільних фінансових ресурсів, які не задіяні у виробничій або господарській діяльності. Також важливо мати розвинений фінансовий ринок, де можна придбати надійні та високоліквідні фінансові активи.

Управління фінансовими інвестиціями повинно здійснювати за умови дотримання наступних принципів оптимізації формування інвестиційного портфеля:

1. Зниження ризику втрат шляхом правильного формування та управління портфелем.

2. Ефективне інвестування здійснюється тільки у випадку, якщо фінансовий ринок пропонує більш високий дохід, ніж інші можливості, такі як товарний ринок або банківські депозити.

3. Розміщення коштів у цінні папери враховується, забезпечуючи резерв коштів на банківському рахунку для непередбачуваних витрат.

4. Інвестування в державні цінні папери вимагає урахування динаміки економічної ситуації для прогнозування можливої кризи на ринку цінних

паперів.

5. Необхідно чітко визначити принципи формування портфеля цінних паперів, зокрема, висока прибутковість при значному ризику або середня прибутковість при низькому ризику.

Система оптимізації дебіторської заборгованості є складовою загального фінансового управління підприємством, метою якої є збільшення обсягу реалізації продукції та забезпечення своєчасної її оплати. Процес оптимізації формування дебіторської заборгованості націлений на вирішення наступних основних завдань:

- Мінімізація фінансових ризиків, пов'язаних з можливими збитками від списання безнадійних боргів, і зменшення ризиків, пов'язаних з дефіцитом грошових коштів.
- Мінімізація втрат від інфляційного знецінення суми заборгованості.
- Мінімізація втрат від неефективного використання коштів, інвестованих у дебіторську заборгованість.
- Зміни в управлінні за допомогою маркетингу в умовах неплатежів.
- Раціональне використання різних механізмів повернення боргів.

Надмірна дебіторська заборгованість може призвести до втрати платоспроможності та ліквідності підприємства через гостру нестачу ліквідних коштів, які знаходяться у складі дебіторської заборгованості. Таким чином, рефінансування дебіторської заборгованості, таке як факторинг, облік векселів, форфейтинг чи спонтанне фінансування, може бути вжито для прискорення процесу погашення боргів.

Кожне підприємство повинно забезпечувати достатню кількість грошових активів для різноманітних фінансових операцій, таких як поточні платежі, закупівля сировини та матеріалів, виплата заробітної плати, придбання довгострокових активів, вчасне виконання зобов'язань та інше. Недостатність фінансових активів призводить до втрати ліквідності, що, в свою чергу, обмежує можливості менеджерів підприємства у прийнятті гнучких та незалежних рішень. Така ситуація змушує підприємство стати залежним від

зовнішніх суб'єктів, таких як кредитори. Наслідком цього може стати банкрутство, примусова реструктуризація або навіть поглинання.

У зв'язку з цим, правильне формування грошових активів у всіх їхніх видах і формах стає ключовим завданням фінансового управління підприємством. Наголос треба зробити на тому, що відповідне управління цими активами дозволяє підприємству зберегти фінансову стійкість, знизити ризики банкрутства та зберегти незалежність у фінансових рішеннях.

3.2. Прогнозування руху грошових активів КП «Сервіс паркування» на 2024 рік.

На даний час у КП "Сервіс паркування" є 14 майданчиків, на яких загалом доступно 204 місця для паркування з загальною площею 3412,5 квадратних метрів. Із цієї кількості, 24 місця відведені під пільгове паркування, яке займає 589,75 кв.м, тоді як решта 180 місць є платними і займають площу 2822,75 кв.м.

У планах КП "Сервіс паркування" Івано-Франківської міської ради до кінця 2024 року передбачено розширення мережі до 24 майданчиків зі 361 паркувальним місцем та загальною площею 6067,75 квадратних метрів. З цієї кількості, 40 місць будуть пільговими з площею 953,75 кв.м, а решта 321 місце буде призначена для платного паркування з площею 5114 кв.м. Таким чином, відбудеться збільшення кількості майданчиків на 10, паркувальних місць на 157, а також загальної площі майданчиків на 2655,25 квадратних метрів. Така перспектива вимагає дотримання оптимальних стратегій управління та розвитку паркувальної інфраструктури міста для забезпечення максимальної зручності для користувачів.

Проведемо розрахунок прогнозного руху грошових активів КП «Сервіс паркування» на 2024 рік за умови поквартального зростання кількості паркувальних майданчиків: 1-й квартал – 10 майданчиків, 2-й квартал – 16

майданчиків, 3-й квартал – 19 майданчиків, 4-й квартал – 24 майданчики (табл.3.1).

У контексті розрахунку виручки з паркувальних майданчиків слід звернути увагу на декілька важливих аспектів. Визначення прибутку передбачало наявність місць у 1-й зоні з тарифом 30,00 грн за годину. Варто зауважити, що, незважаючи на цілодобовий режим роботи, урахувалися чинники, такі як воєнний стан та комендантська година, через що робочий час був обмежений з 9.00 до 21.00 години (12 годин).

Також у розрахунках використовувався показник ймовірної завантаженості майданчиків на рівні 51%, який є найнижчим допустимим показником, визначеним у відповідному Порядку формування тарифів.

Таблиця 3.1

Прогноз руху грошових активів КП «Сервіс паркування» на 2024 рік.

Найменування показника	1 квартал	2 квартал	3 квартал	4 квартал	Разом
Кількість робочих годин в день	9	9	9	9	9
Кількість робочих днів у періоді	77	78	79	79	313
Загальна кількість місць	157	240	300	361	
Кількість платних місць	141	213	267	321	
Одноденний паркувальний збір, грн	2569,98	3917,58	5358,53	6388,25	
Розмір паркувального збору за період, грн	197888,46	305571,24	423323,87	504671,75	1431455,32
Кількість паркогодин в день	1269	1917	2565	3051	
Вартість 1-ї паркогодини, грн	10,00	10,00	10;30	10;30	
Ймовірна завантаженість майданчиків	51%	60%	60%	51%	
Кількість	49834	89716	121581	127532	

паркогодин за період з врахуванням завантаженості					
Виручка від реалізації послуг за період, грн	498340	897156	1830110	1889620	5115226,00

Окрім цього, урахувалася реальна завантаженість майданчиків у холодний сезон на деяких локаціях. Наприклад, тривало спостерігалася менша завантаженість на майданчиках по вулиці Мазепи та по вулицям Сабата та Гурика, де показники використання становили менше 50% та навіть спостерігалися значні зниження показників до 55 паркувальних місць.

Такий підхід у розрахунках дозволяє попередньо оцінити можливий найнижчий рівень надходжень від експлуатації вказаних майданчиків, що важливо для аналізу ефективності інвестицій та розробки стратегій подальшого розвитку паркувальної інфраструктури.

Графік роботи паркувальних майданчиків для транспортних засобів встановлено з 9:00 до 18:00, охоплюючи 9 годин щоденно. На початку року комунальне підприємство облаштувало 10 майданчиків на 157 паркувальних місць, включаючи 16 пільгових. Таким чином, доступно 141 місце для платного паркування.

У розрахунках за перший квартал враховано наступне: 141 місце для платного паркування * 9 годин * 77 робочих днів * 51% (показник заповнення) = 49 834 паркогодин за перший квартал.

При вартості 10 грн за годину, загальний обсяг виручки за перший квартал складає 498 340,00 грн.

Одноразовий паркувальний збір відповідно до цих розрахунків становить 2 569,98 грн, а за перший квартал — 197 888,46 грн.

З планованим запуском ще 6 майданчиків на 83 паркувальних місця в останній декаді березня, з яких 11 будуть пільговими, передбачається

збільшення обсягів надання послуг та відповідно зростання виручки від паркування.

Розрахунок за другий квартал показує наступне: 213 місць для платного паркування * 9 годин * 78 робочих днів * 60% (показник заповнення) = 89 716 паркогодин за другий квартал.

Ураховуючи початок теплого сезону, де три майданчики стають більш заповненими та враховуючи введення нових шести майданчиків, які очікується мати високий рівень заповнення через їхнє розташування біля центральної частини міста та продуктового ринку, приймається коефіцієнт заповнення на рівні 60%.

При вартості 10 грн за годину, загальний обсяг виручки за другий квартал складає 897 160,00 грн.

Одноденний паркувальний збір відповідно до цих розрахунків становить 3 917,58 грн, а за другий квартал — 305 571,24 грн.

Планується також запуск в роботу ще 3 майданчиків у першій зоні з платного паркування у останній декаді червня, які мають 60 паркувальних місць, з яких 6 будуть пільговими.

Розрахунок за третій квартал показує наступне: 213 місць для платного паркування * 9 годин * 79 робочих днів * 60% (показник заповнення) = 90 866 паркогодин за третій квартал.

Також враховується робочий час у першій зоні, який з 9:00 до 21:00 години, тобто 12 робочих годин, відповідно до рішення міськвиконкому.

Для першої зони: 54 місць * 12 годин = 648 паркогодин в день. 648 паркогодин * 79 робочих днів * 60% (показник заповнення) = 30 715 паркогодин за третій квартал.

Вартість однієї години паркування в першій зоні - 30 грн.

Таким чином, виручка за третій квартал складає 1 830 110,00 грн (908 660,00 грн + 921 450,00 грн).

Одноденний паркувальний збір за розрахунками становить 5 358,53 грн * 79 робочих днів = 423 323,87 грн за третій квартал.

нарахування													
заробітна плата	201,0	164,0	164,0	189,0	189,0	189,0	189,0	189,0	189,0	189,0	189,0	189,0	2230,0
нарахування на заробітну плату	113,5	36,5	36,5	41,5	41,5	41,5	41,5	41,5	41,5	41,5	41,5	41,5	560,0
використання товарів і послуг	0,0	35,0	140,0	35,0	35,0	380,0	35,0	35,0	240,0	35,0	30,0	0,0	1000,0
предмети, матеріали, обладнання і інвентар	0,0	10,0	40,0	5,0	5,0	180,0	5,0	5,0	40,0	5,0	5,0	0,0	300,0
послуги, крім комунальних	0,0	25,0	100,0	30,0	30,0	200,0	30,0	30,0	200,0	30,0	25,0	0,0	700,0
Оплата комунальних послуг	6,6	6,7	6,7	6,6	6,7	6,7	6,6	6,7	6,7	6,6	6,7	6,7	80,0
Оплата електроенергії	6,6	6,7	6,7	6,6	6,7	6,7	6,6	6,7	6,7	6,6	6,7	6,7	80,0
Всього:	321,1	242,2	347,2	272,1	272,2	617,2	272,1	272,2	477,2	272,1	267,2	237,2	3870,0

Продовження табл. 3.2

II. Використання													
Статті використання коштів	січень	лютий	березень	квітень	травень	червень	липень	серпень	вересень	жовтень	листопад	грудень	Всього за рік
оплата праці і нарахування	314,5	200,5	200,5	230,5	230,5	230,5	230,5	230,5	230,5	230,5	230,5	230,5	2790,0
заробітна плата	201,0	164,0	164,0	189,0	189,0	189,0	189,0	189,0	189,0	189,0	189,0	189,0	2230,0
нарахування на заробітну плату	113,5	36,5	36,5	41,5	41,5	41,5	41,5	41,5	41,5	41,5	41,5	41,5	560,0
використання товарів і послуг	0	35,0	140,0	35,0	35,0	380,0	35,0	35,0	240,0	35,0	30,0	0,0	1000,0
предмети, матеріали, обладнання і інвентар	0,0	10,0	40,0	5,0	5,0	180,0	5,0	5,0	40,0	5,0	5,0	0,0	300,0
послуги, крім комунальних	0,0	25,0	100,0	30,0	30,0	200,0	30,0	30,0	200,0	30,0	25,0	0,0	700,0
Оплата комунальних послуг	6,6	6,7	6,7	6,6	6,7	6,7	6,6	6,7	6,7	6,6	6,7	6,7	80,0
Оплата електроенергії	6,6	6,7	6,7	6,6	6,7	6,7	6,6	6,7	6,7	6,6	6,7	6,7	80,0
Всього:	321,1	242,2	347,2	272,1	272,2	617,2	272,1	272,2	477,2	272,1	267,2	237,2	3870,0

Основними джерелами фінансування у 2023 році були виручка від реалізації послуг у сумі 574,1 тис. грн. та фінансова підтримка з місцевого бюджету, яка склала 3768,9 тис. грн. Однак оскільки в умовах воєнного часу відбувся значний ріст цін на всі види товарів і послуг, цих ресурсів не вистачають для покриття усіх поточних витрат на наступний рік. Така ситуація

свідчить про неможливість підприємству перейти на самоокупність у 2024 році і підкреслює необхідність пошуку додаткових джерел фінансування чи оптимізації витрат для забезпечення фінансової стабільності. Одним з можливих доцільних варіантів є підняття вартості однієї паркогодина до 20 грн у 2-й, 3-й та 4-й зонах. Це дозволить отримати КП «Сервіс паркування» достатні надходження і забезпечить якнайшвидший перехід на повну самоокупність.

ВИСНОВКИ

У сучасних умовах ринкової економіки, де діяльність суб'єктів господарювання є складним динамічним процесом, управління грошовими коштами підприємства має важливе значення для досягнення його стійкого розвитку. Цей процес ускладнюється циклічними змінами в обігу грошей. Оптимальна структура грошових потоків та раціональне розміщення грошей в активах дозволяють забезпечити не лише достатній рівень ліквідності і платоспроможності, а й зробити підприємство більш ефективним у довгостроковій перспективі.

Грошові активи охоплюють грошові кошти, їх еквіваленти, фінансові інвестиції та дебіторську заборгованість, які можуть бути легко перетворені в гроші і використані протягом короткострокового операційного циклу. Ці активи зберігають високу ліквідність.

Формування грошових активів враховує перспективи розвитку діяльності підприємства та його диверсифікацію. Цей процес також орієнтований на оптимізацію складу та структури активів для підвищення ефективності господарської діяльності і прискорення оборотності грошових активів. Витрачання та формування грошових активів аналізуються через призму різних видів господарської діяльності, таких як операційна, фінансова та інвестиційна.

Управління грошовими активами підприємства є частиною загальної стратегії керування його оборотними активами. Головна мета цієї політики полягає у збалансованій оптимізації обсягу грошових ресурсів з метою забезпечення постійної фінансової стійкості та ефективного використання їх у процесі управління ліквідністю. В основі цієї політики лежать етапи, визначені на основі наукових досліджень різних науковців: від розрахунку часу обороту грошових коштів та аналізу руху грошових коштів підприємства до планування грошових потоків, короткострокового фінансування та ефективного використання вільного залишку грошових активів для досягнення максимальної

рентабельності.

Використовуючи дані фінансової звітності КП «Сервіс паркування» ми провели вертикальний та горизонтальний аналіз, вивчили склад та динаміку грошових активів.

Комунальне підприємство «Сервіс паркування» було створене з метою реалізації діяльності з організації паркування транспортних засобів для збору плати, у тому числі на автостоянках, з метою збільшення надходжень до бюджету міської територіальної громади.

У досліджуваному періоді з 2021 по 2022 рік, оборотні активи КП "Сервіс паркування" зазнали змін, які вплинули на його фінансову ситуацію. Вони включають запаси, поточну дебіторську заборгованість та грошові кошти та їх еквіваленти. Найбільш значущими складовими оборотних активів є запаси та поточна дебіторська заборгованість, які мають значний вплив на фінансові показники компанії.

У 2021 році короткострокова дебіторська заборгованість становила 18,6 тисяч гривень, але в 2022 році цей показник зменшився до нуля. Ця динаміка вплинула на реалізацію продукції та послуг компанії, з одного боку обмежуючи можливості, але з іншого боку, позитивно впливаючи на фінансові витрати.

Грошові активи також піддалися змінам: у 2021 році найбільшою складовою були грошові кошти та їх еквіваленти, а в 2022 році найбільшим обсягом володіли запаси. Ці зміни призвели до загального зменшення обсягу оборотних активів на 68% за весь аналізований період, що становить -120,4 тисячі гривень. Серед грошових активів найбільшу питому вагу займають гроші та їх еквіваленти. Така нестабільність в структурі оборотних активів підприємства вказує на потенційні ризики та вимагає уваги в управлінні фінансами.

Зміни в оборотних активах КП "Сервіс паркування" у 2022 році є наслідком складної ситуації, спричиненої російським вторгненням на територію України у лютому 2022 року. Ці події призвели до проблем у функціонуванні багатьох підприємств, включаючи КП "Сервіс паркування".

За фінансовим звітом підприємства за аналізований період у 2021-2022 роках відзначається відсутність інших оборотних активів. У 2021 році необоротні активи становили 96,75% всіх активів, тоді як оборотні активи були лише 3,24%. Однак у 2022 році, через зменшення обсягу оборотних активів, їх частка від загальних активів значно зменшилася до 0,38%.

Структура залучених коштів підприємства відображає переважну участь короткострокових зобов'язань, що свідчить про відносно однорідний характер їх походження. У 2021 році також були поточні зобов'язання за товари, роботи та послуги, що є типовим для діяльності підприємства.

Звіт за 2023 рік КП "Сервіс паркування" вказує, що основними джерелами фінансування стали виручка від послуг та фінансова підтримка з місцевого бюджету. На жаль, чистий прибуток підприємства не є великим, що свідчить про проблеми зі здатністю забезпечити собі достатні фінансові ресурси для функціонування та розвитку.

Значна фінансова підтримка з боку місцевого бюджету призвела до зміни руху грошових активів КП "Сервіс паркування". Дебіторська та кредиторська заборгованість зросли, а частина кредиторської заборгованості пов'язана з бюджетом. Ці показники відображають складну фінансову ситуацію підприємства в умовах економічних труднощів, спричинених політичними та воєнними подіями.

Управління грошовими активами підприємства є складним та важливим процесом, який вимагає високої кваліфікації менеджерів для проведення детального аналізу потреб, обсягу та структури грошових активів. Цей процес також передбачає розробку та реалізацію оптимальної політики щодо формування та використання грошових коштів та їх еквівалентів, дебіторської заборгованості та поточних фінансових інвестицій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антонюк Н. А., Гулакова Т. В. Удосконалення науково-методичних підходів до управління грошовими потоками підприємства. *Економічні проблеми сталого розвитку*: матеріали Міжнар. наук-практ. конф., присвяченої пам'яті проф. Балацького О. Ф., Суми, 6-8 травня 2017 р. : у 2-х т. / за заг. ред.: О. В. Прокопенко, О. В. Люльова. Суми : СумДУ, 2017. Т.1. С. 223-225.
2. Атамас П. Й., Атамас О. П. Методичні підходи до аналізу грошових потоків за матеріалами *Звіту про рух грошових коштів. Бухгалтерський облік і аудит*. 2013. № 5. С. 13-19.
3. Бабій Х.І. Управління рухом грошових активів підприємства / Х.І. Бабій. *Актуальні проблеми корпоративних фінансів та фінансових ринків в умовах глобалізації*: зб. тез доп. Всеукр. наук.-практ. конф. студ., аспірантів, молод. вчених [м. Тернопіль, 12 квіт. 2016 р.]. Тернопіль. 2016. С. 11-13.
4. Бердар М. М. Управління процесом формування і використання фінансових ресурсів підприємства на основі логістичного підходу. *Актуальні проблеми економіки*. 2018. № 5 (83). С. 133-138.
5. Бердар М.М. Фінанси підприємств: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
6. Біленко Д.В. Системний підхід до управління грошовими потоками підприємства в умовах ризиків та невизначеності. *Фінанси, облік, банки*. 2017. Вип. 1 (22). С. 46–54.
7. Бланк І.А. Планування грошових потоків підприємства. *Вісник Київського національного торговельно-економічного університету*. 2016. №5. С. 31-46.
8. Бланк І.А. Фінансовий менеджмент. К.: Ельга, НікаЦентр, 2004. 656 с.
9. Бондаренко Н. В., Чемчикаленко Р. А., Сіренко Д. О. Оцінка основних завдань управління активами та пасивами підприємства в сучасних

умовах. *Економіка. Фінанси. Право*. 2018. № 7. С. 8-10.

10. Височіна Л. В. Теоретичні засади управління грошовими активами підприємства *Вісник Національного технічного університету "ХПІ". Серія : Технічний прогрес та ефективність виробництва*. 2014. № 65. С. 78-85.

11. Волошина С. В., Костакова Л. Д. Методичні підходи до оцінювання стратегії управління оборотними активами підприємства. *Торгівля і ринок України*. 2020. № 1. С. 78-87.

12. Головка В. І., Безкоровайна О. О. Використання результатів аналізу грошових коштів та потоків підприємства в управлінні та шляхи його оптимізації. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"*. 2018. № 3(2). С. 35-37.

13. Головка Т. В. Планування грошових потоків підприємства: нова парадигма. *Вісник КНТЕУ*. 2017. № 4. С. 104-113.

14. Гринюк І. М. Аналіз процесу управління грошовими коштами. *Економіка і організація управління*. 2017. Вип. 4. С. 165-174.

15. Гут Л. В. Грошові потоки в системі управління підприємства : теоретико-практичний аспект. *Економіка та управління підприємствами*. 2020. Вип. 1-2. (77-78). С. 259-269.

16. Дерій М.В. Дефініції “грошові кошти” і “грошові потоки”: відмінності та взаємозв’язок. *Економічний аналіз*. Випуск 6. Тернопіль: ТНЕУ, 2010. С. 60-64.

17. Жаворонок А. В., Григорович Н. І. Управління дебіторською заборгованістю. *Молодий вчений*. 2017. № 6 (46). С. 419-422.

18. Загородній А.Г., Вознюк Г.Л. Фінансово-економічний словник Львів: Видавництво Національного університету “Львівська політехніка”, 2005. 714 с.

19. Карпенко Л. М. Методи оптимізації та моделі управління грошовими потоками на підприємстві. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2014. вип. 1 (52). С. 201-210.

20. Кнейслер О.В. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник.

Тернопіль: “Вектор”, 2008. 240 с.

21. Коваленко І.В. Розвиток класифікації фінансових активів до запитів бухгалтерського обліку. *Вісник НТУ “ХПІ”*. Харків: НТУ “ХПІ”. 2013. № 52 (1025). С. 57-64.

22. Ковальчук А.Т. Фінансовий словник. К.: Знання, 2006. 286 с.

23. Ковальчук Н. О., Сокач М. І. Управління рухом грошових коштів вітчизняних підприємств: окремі теоретичні та практичні аспекти *Молодий вчений*. 2016. № 12.1. С. 786-791.

24. Колодізев О. М., Коцюба О. В. Управління грошовими потоками суб'єктів господарювання на основі методів аналізу ефективності використання фінансових ресурсів. *ScienceRise*. 2015. № 3(3). С. 56-64.

25. Кремень О. І., Мосійчук Р. Л., Кремень В. М. Комплексний аналіз ефективності управління активами підприємства. *Бізнес Інформ*. 2019. № 8. С. 202-210.

26. Кривицька Н. Ю., Марченко К. О. Управління нематеріальними активами підприємства в сучасних умовах господарювання. *Причорноморські економічні студії*. 2019. Вип. 48(2). С. 67-71.

27. Крилова О. В. Грошові потоки в системі забезпечення платоспроможності підприємства. *Економіка та держава*. 2019. № 7. С. 30-33.

28. Крушельницька О.В. Удосконалення системи управління витратами на підприємствах. *Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки*. 2020. № 1(51).

29. Кудінов В. В., Васильєва С. І., Ігнатова О. М. Аналіз процесу управління необоротними активами підприємства. *Бізнес-навігатор*. 2019. Вип. 6. С. 92-97.

30. Литвин І. С., Іващенко А. І. Шляхи удосконалення системи управління грошовими потоками. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 2. С. 51-56.

31. Майборода О. Є., Майборода О. В., Реплюк О. В. Напрями управління грошовими потоками підприємства. *Економіка та суспільство*.

2017. № 10. С. 305-309.

32. Майборода О. Є., Сороківська Т. Т. Формування механізму управління грошовими потоками підприємства. *Ефективна економіка*. 2018. № 12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2018_12_36

33. Маліков В. В. Практичні рекомендації щодо управління грошовими потоками підприємства. *Бізнес Інформ*. 2020. №5. С. 370-374.

34. Матюха М. М. Управлінська звітність про рух грошових коштів як елемент поточного і стратегічного інформаційного забезпечення прийняття рішень. *Бізнес Інформ*. 2013. № 2. С. 59-63.

35. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 32 “Фінансові інструменти”. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/929_029.

36. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7 “Звіт про рух грошових коштів”. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_019.

37. Мордань Є. Ю., Сумченко А. О. Методичний підхід до побудови системи управління оборотними активами підприємства. *Вісник Сумського державного університету*. Серія : Економіка. 2019. № 4. С. 24-34.

38. Нагайчук В. В. Управління грошовими потоками підприємства. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2014. вип. 1 (52). С. 245-249.

39. Наказ Міністерства фінансів України “Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 13 “Фінансові інструменти”. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1050-01>.

40. Наказ Міністерства фінансів України “Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності”. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.

41. Наказ Міністерства фінансів України “Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 10 “Дебіторська заборгованість”. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99>.

42. Налукова Н., Кулина Г. Оцінка ефективності управління грошовими потоками підприємства. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2020. Випуск 1. С. 49-58.

43. Насібова О. В., Дзюба В. М. Теоретичні основи управління активами і пасивами підприємства. *Економіка. Фінанси. Право*. 2018. № 11. С. 21-25.
44. Некрасенко Л.А. Напрями удосконалення управління грошовими потоками суб'єктів господарювання. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2021. № 3. С. 118-122.
45. Осовська Г.В., Юшкевич О.О., Завадський Й.С. Економічний словник. К.: Кондор, 2007. 358 с.
46. Остафійчук С.М. Грошові кошти та їх еквіваленти – найліквідніші активи підприємства. *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2011. Вип. 33. С. 215-220.
47. Пелехатий А. О., Долбнєва Д. В. Напрями удосконалення управління грошовими потоками суб'єктів господарювання. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. 2017. Вип. 3. С. 107-109.
48. Перловська Н. В. Інструментарій управління грошовими потоками підприємства. *Вісник Одеського національного університету. Серія : Економіка*. 2016. Т. 21, Вип. 10. С. 101-107.
49. Пенська І. О., Ветрова А. А. Методологічні складові управління грошовими потоками підприємства. *Економіка. Фінанси. Право*. 2018. № 11(3). С. 14-16.
50. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 року № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення: 13.10.2021).
51. Прохорова В. В., Безугла Ю. Є. Оптимізація руху грошових коштів підприємства на основі факторингу. *Актуальні проблеми економіки*. 2015. № 10. С. 452-457.
52. Пюро Б. І., Шірінян Л. В. Стратегія управління активами підприємства. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. *Серія : Економіка і управління*. 2018. Т. 29(68), № 6. С. 78-82.

53. Роганова Г. О., Шірінян Л. В. Оцінка ефективності управління грошовими потоками підприємств харчової промисловості на основі дискримінантної функції. *Економічний вісник Дніпровської політехніки*. 2020. № 4. С. 170-180.
54. Рубай О., Марків Г. Сутність, роль та об'єктивна необхідність удосконалення управління грошовими потоками підприємств. *Вісник Львівського національного аграрного університету. Серія : Економіка АПК*. 2017. № 24(1). С. 80-85.
55. Селіверстова Л.С. Управління грошовими потоками підприємства. *Економіка та держава*. 2015. № 9. С. 20-22.
56. Сергєєва О. Р. Сутність та основні аспекти управління грошовими потоками підприємств. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2017. № 12. С. 107-110.
57. Скоробогатов М. М. Диверсифікація як один із шляхів підвищення ефективності діяльності підприємств у сучасних умовах. *Економічний вісник Донбасу*. 2011. №3(25). С.18-21.
58. Скрипник Н. В., Скрипник М. Є., Бурак І. О. Оптимізація структури активів підприємства: управлінський аспект. *Вісник Чернівецького торговельно- економічного інституту*. Економічні науки. 2019. Вип. 3-4. С. 193-202.
59. Словник сучасної економіки Макміллана / Пер. з англ. К.: «АртЕк», 2000. 640 с.
60. Смирнова Н. В. Основна мета управління активами організації. *Вісник ХНАУ. Серія : Економічні науки*. 2013. № 11. С. 201-206.
61. Сторожук Т. М. Звіт про рух грошових коштів як інформаційне джерело управління грошовими потоками підприємства. *Бізнес Інформ*. 2019. № 3. С. 235-240.
62. Супрун О.М. Проблема прискорення обігу оборотних коштів на підприємстві. *Ефективна економіка*. № 7. 2013.
63. Тимош І. Оптимізація грошових потоків у системі підприємницької

діяльності. *Економічний аналіз*. 2019. №3. С. 244-246.

64. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. / за заг. ред. В. М. Бороноса. Суми : Вид-во СумДУ, 2012. 539 с.

65. Частоколенко І. П. Управління грошовими потоками підприємства. *Економіка. Фінанси. Право*. 2018. № 5(1). С. 56-60.

66. Чудінович М. В. Оптимізація управління грошовими потоками підприємства. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. 2016. № 3(31). С. 70-73.

67. Шпакевич А. М. Оптимізація грошових потоків підприємства: стаття (ЖДТУ). URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/01/243.pdf>

68. Ясишена В. В., Пославська Л. І. Систематизація основних елементів управління грошовими потоками підприємства. *Економічний простір*. 2016. № 106. С. 241-254.

Додатки